(آب حیات جعفری)

٦٧ کمی در قصه باشد

کیطوف

۲۵۰۲

1

اللهم ادخلني في قلب الانسان الكامل
درويشلر دائم بو دعاء اوقيه لر اللهم لا
تنسنا من قلب الانسان الكامل يعني يا رب
سن بزي انسان كامل قلبندن چقرمه وا كا بزي
اونتدرمه كه قطب الاقطابدر
سيجعل الله بعد عسر يسرا يا عليم يا حكيم
يا علي يا عظيم

اللهم فارج الهم كاشف الغم مجيب دعوة
المضطرين رحمن الدنيا والاخرة ورحيمهما
انت فارحمني رحمة تغنيني بها عن رحمة
من سواك

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud ef.
Yeni Kayıt No: 3502
Eski Kayıt No:

T.C. ... 19..

در بیان توحید باری تعالی عز و جل
آب حیات خضری رحمة الله علیه

باسم خالق السبع السموات   بحمد رازق الشی واجب الذات
خدایا خلق کونینک الهی   معینی و پناهی پادشاهی
حقیقت سنسن ای حی و توانا   هر افعالنده رمز قلیسه دانا
مرتب جمله مصنوعک بلا ریب   کمال صنعتکده یوقدر عیب
شریکک یوقدر کارکده ای حق   بولنمز مانعک حکمکده هر شی
احدسن هم ابدسن هم ازلسن   وجود واجب وهم لم یزلسن
بر اولسن که یوقدر بدایت   بر آخرسن که ایرشمز نهایت
بوغیکن اشته باری کائناتک   حقیقت واردی علمکده ذاتک
سوای ذات قدسک کل فانی   بقاکک وجه ربک در بیانی

خطالی فکر ذکرندن عبادک   بریدر ذات پاکک دلده یادک
منزه سن مبرا سن محقق   مکانک حیزک اولمادن الحق
نه عزمک وار نه بریده قرارک   حضورک لازم ویق انتظارک
گرکدر ذات شیئه غایه وحد   کم اکا عزم آرام اولنه عد
سنوک ذات شریفکه نهایت   بولنمز فهم وادراکیله غایت
بلا تشبیه آیا حی وخداوند   قدیم و قادر و بی مثل ومانند
محیط اچره دکلدر قطره یه عین   سنوک ذاتک قتنده بود وکونین
سموات و زمین از غرب تا شرق   محیط ذاتک اچره پنبه وش غرق
ینه سنسن محیط کائناتک   همه فوقیله تحتی ممکناتک
علی فوق العلی سن مستوادن   بودر معنی علی العرش استوادن
بوراده عقل کلی پر و بالی   یقر عرفانسه قهر ذو الجلالی

بودر خرده بينه منزل وهم
اده هر كسه فضلك سترني فهم

شبها سنكه سياه اوستنده مورك
شب ظلمانيده اول كون خوردك

صداي پاينى هم مقدمينى
اشيدرسن كوررسن اقدمينى

عليما علمكك بحرينه يوق حد
دخى آثار الطافكه هم عد

عدمدن كايناتى وار ايدلدن
كمالى قدرتك اظهار ايدلدن

بوجينه دك سمادن ارضه باران
ندكلو قطره نازل اتدى الآن

بلورسن جمله اعدادن عليما
زمانن منزلين يوما فيوما

ندكلو قطره در هفت دريا
دخى تحت الثرادن تا ثريا

بحارك قطره سى خاكك غبارى
عدد ده محسبك اي بيرو بارى

حقيقت عالم السر خفيات
سنك شانكده دراي اكمل الذات

جهانك خلق اولالى جن وانسى
دخى هم وحش وطيرك نوع وجنسى

كلدى و كلجك تا قيامت
اكر برجايه جمع اولسه قامت

بولارك هر برينه يوز بكر سر
معين واقع اولسه بلكه اكثر

دخى هر بر سرينه يوز بكر فم
قياسا فهم اولنسه جمله درهم

وهم هر بر فمنه يوز بكر دل
اولورسه كلسندن بيك جهت بل

دخى هر بر دلى يوز بيك لغت ذكر
ادرسه هر لغتده بيك غرض فكر

بو جمله ذكر اولن اشيا حقيقت
خدايا بر دم ايچره اتسه دقت

خلاف في دللر ايليوب مناجات
يوز اورب ديلدكده عرض حاجات

بولارك بر دم ايچره شكر و ذكرن
اشيدرسن بلورسن سر فكرن

محيط علمكه يوقدر نهايت
نجه قلسون كشى اندن روايت

خدايا كاتب اولسه جملهٔ ناس
سمكدن تا سما هم طولسه قرطاس

قلم اولسه قياسا كل اشجار
مداد اولسه دخى هم آب بحار

سنك شرح كمالك مدح ذاتك
وهم اوصاف اسمای صفاتك

یرلمادن بولوردن بیلكه بر حرف
بومذكورین اولوردی لاجرم صرف

نیم بنكم دیم وصف بیانك
نه مدحن قصد ایدم سن عالی شانك

عقلداری ولا علك حقیقت
سلیمان مدحتینه كاین دقت

مكس باری شكوردن آلمی باج
ایرمی عرشه بیلك بیل وجسه معراج

محمدكه انكچون اولدی افلاك
دمادم ایدر بیدی ما عرفناك

بودكلو فضلله فخریله اول شاه
كه لا احصی ثناء دیه بالله

كه حقنده انوك لولاك اندی
یرندم عشقكه افلاك دندی

كم بن ذره دن كمتر مكس دن
دخی كونین اچنده خار و خسدن

سنك ذات شریفك كبریاسی
بیانه صغمز ایدلمز قیاسی

ولی نوز سكده بیرنیك بیانی
برامز كندن انلدك اینو آنی

كمال قدرتكدن ذره اظهار
ایدب بو ممكناتی ایلدك وار

بو تمام قدرت فضلله مشاهد
یرندك ناهی ویردك عقل شاهد

كه بحر علمكه مرجان غواص
اولب لخداین اندن كوهر خاص

بلكه كم محدثیسن محدثاتك
وجودن فانی واجب بیله ذاتك

بله سنس غرض سترا ولمدن فاش
سماع ایت رمز قالی بیله ساباش

در بیان اسندلال توحید باری تعالی

دورش طوطی یرمز احمدن بر
معانی قندبیله ایله پرور

اولی كوردی حكمت لحن لقمان
كه معنك تركیبندن قوت الاجان

دیلك طورنده موسی تك نبازایت
دورش بازار سیردن كسب رازایت

بونی بلكل كه كلمكدن ارادات
نبدی نه دورر بوندن مرادات

قوله تعالى وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون

سماع ایله ندر مقصود خلقت / سبب نه اولدی کیدك بویله خلعت

کل امدی بلکه کلمکدن جهانه / نه مقصود اولدی باعث امتحانه

بو بیدیکم بلسن بر الهك / دخی سن سنی عبدی آنی شاهك

که جمله وحشلن طیر انسله جان / گواه قدرتیدر تزکیه جان

بتن کلی نباتك برك وكاهی / محقق پاك ذاتینك گواهی

تمامت قدرتی اشیاده اظهار / که شاهد لطفنه کل قهرنه خار

بتر بردانه خشخاشك نباتی / نجه بیك کند ومقدار نجه ذاتی

نجه بیك دانسی با برك وكاهی / نجه قلدی بو تخم ایچن پناهی

بو دانه بو نجه تخمی قنده بولدی / بو الوان صور باقندن اولدی

یه بو سبع السموات معلق / ندندر یا بو مهر ومه مبرق

یه دوری روز شب کم نقد عمری / اوغورلر الدیوب عیار عمری

یدا شیایه ویرن کمدر حیاتی / یه کمدر بینه ازکورن مماتی

شهود یدی تموشی پرده کوکن / شهود قدرتیدر پرده کوکده

کم ایندی فوق وتحت وقبل وبعدی / سماده سیر نجمی نحس وسعدی

کم ایندی خلقه بیر یوزن قرارگاه / یه باپن شهلرم کم قلدی درگاه

کم ایندی جابجا آب روانه / کم اولدر فیض ایرن جسمیله جانه

ندندر آتشك احراق وحاری / یه کم در نور ایدن تأثیر ناری

یه قراش کم ایدیپدر فرشه بادی / یه کثرت کم قلیپدر اتحادی

کم ایندی یا جبالی جایه مسمار / یه کم ویردی سکونه جای هر بار

ندندر جنبش جوشش افلاك / که دایم دغده درحست چالاك

ندندر یا بودهرك سال وماهی / یه روزك روشنی لیلك سیاهی

یه کم در بدر ایدن ماه هلالی / یه بدر ینه ویرن کمدر زوالی

کم ایتدی بری سقای نباتات / یه کم قلدی نباتی قوت ذات

یه کمدر خرم ایدن فصل بهاری / بهاری کرم و سرد ایدن شتایی

یه کمدر میوه‌لر ویرن شجردن / یه عین کوثر آقیدن حجردن

کم ایتدی بونی سیب آنی هم نخله / کسنه ایلیمز کارینه دخل

کم ایدر عین جنت کلعذاری / یه کمدر ایکلدن مرغ هزاری

کم ایتدی بونی نرکس آنی لاله / یه کم ویردی بنفشی کوشماله

کم ایتدی سنبلک قلبن پریشان / یه کیسوسین کم ایتدی عنبرافشان

کم ایتدی ورد خوش بوی دلاویز / یه عشقی عندلیبه فتنه آمیز

کم ایتدی طاوسه جولانی تعلیم / کم ایتدی طوطیه شیرین تسلیم

کم ایتدی آب و کلدن کامل انسان / که جمله علم اکا کشف اولدی یکسان

یه برقطره منیدن بر ملک رو / کم ایدر مه‌وش و کلرخ و دلجو

عناصردن کم ایدر درلو ایجاد / عجایب نوع جنس اظهار اضداد

هوایه منقلب کم قلدی طبعی / ندندر وحشتک یا یرده سیری

نه حکمتدر که نارک جرم سمندر / کیونب یقمز اصلا باللهی

یه دریا جرم ماهی کم اولر غرق / هلاک اولمز مکر مادن اولا فرق

یقر آبیی آتش آتشی کر / دوشرسه آبه غرق اولور مقرر

نه قدرتدر تفکر قل که صانع / نه دیلرسه قلور یوق عجز مانع

کمال صنعتنده قدرتی وار / شریکی یوق قدردر هر فعله مختار

قتنده فیل و پشه خلقتی بیر / زهی صانع زهی قدرت زهی سر

در بیان تقدیر ربانی و فرمان سلطانی

خدایا حکمتکه یوق نهایت / حقیقت جملسندن بر روایت

عددسز بونجه شی کم وار قلدک / عناصر ترکیبن اظهار قلدک

خلقی و طبع و شکل و رنک جسمی / بیری بیرینه بونکجی طلسمی

خصوصا چار عنصردن مرکب / نه حکمتدر بو سر چون مسبب

کیمنی برغم ایتدک کیمنی شاد / کیمنی بند ایتدک کیمنی آزاد

کمال حکمتک تا اوله معلوم / بولردن عبرت آله اهل مفهوم

نه قسمت ایتدوکیسه اوله قانع / دیه الحمد لله حی صانع

بلینه سندن ایرزهر قله بخت / کیمنه ذلة وهم کیمنه تخت

کیمنه لطفک ایلدرسن مقارن / کیمنک ایدرسن آه وزارن

محمد مصطفی علیه السلام

کمینوک خاک پایی توتیا سین / ایدرسن عرشک نور ضیا سین

حضرت آدم علیه السلام

کمینوک سلسبیلیکن شرابی / اقیدرسن کوزندن خون آبی

حضرت داود علیه السلام

کمینوک نغمهٔ خوبینه بیهوش / ایدرسن وحش و طیری طوندروب کوش

حضرت سلیمان علیه السلام

کمینوک مرکبینی باد قلدک / جهان خلقینه اهلی داد قلدک

حضرت نوح علیه السلام

کمینوک بددعاسندن محقق / زمین اهلین غرقه ویردک الحق

حضرت یونس علیه السلام

کمینوک بطن حوت ایلدی مکانن / خدایا صقلدک حفظکده جانن

حضرت ادریس علیه السلام

کمینی داخل ایتدک دار خلده / دخی حشر اولمدن جای الذی خلد

حضرت ایوب علیه السلام

کیمینه صابر اولدقده بلاده که / شفا ویردک بنه اول مبتلاده که

حضرت ابراهیم علیه السلام

کیمینه آتشی گلزار قلدک / عدوسن پشه بیله خار قلدک

حضرت اسمعیل علیه السلام

کیمینوک امتحان ایدوب رضاسن / بنه کبش ایله دفع ایتدک قضاسن

حضرت یعقوب علیه السلام

کیمینوک دار حزن ایتدک مقامن / الندن آلدروب یار همامن

حضرت یوسف علیه السلام

کیمینوک مسکنن زندان قلدک / بنه رحم ایلیوب سلطان قلدک

حضرت موسی علیه السلام

کیمینوک عصاسن ایتدک اژدر / که حق دین بوله باطل اوستنه فر

حضرت عیسی علیه السلام

کیمینوک دعاسندن خدایا / ایدرسن مردهلر جسمینی احیا

حضرت حسن رضی الله عنه

کیمینوک شربتینی زهر قلدک / سن ای لطفکی کن قهر قلدک

حضرت حسین رضی الله عنه

کیمینه کربلا دشتنده عطشان / شهادت روزی قلدک ای ابدشان

وغیرهم من السایرین

کیمنی دایم ایتدک شاد و خرم / نلر بیلدرمدک دنیاده بر غم

کیمینوک قلبینی قلدک غم آباد / فنا دارنده بر دم ایتمدک شاد

کیمینه فر ویروب ایتدک سرافراز / کیمنی ایلدک جور ایله دمساز

کیمینوک بختنی طراج قلدک / کیمین بر حبهیه محتاج قلدک

کیمنه سیم وزر ویردک عددسز / کیمنی مفلس ایتدک دین حدسز
کیمنه شکرین ایتدک غدایی / کیمنی دربدر ایتدک گدایی
کیمنی قادر ایتدک بیك غلامه / کیمنه ویرمدک بر کهنه جامه
کیمنی ایلدک آزاده مختار / کیمنی خوار ایدوب ایتدک گرفتار
کیمنه مال ویردک رایگانه / کیمینوک سوزنی ویردک زبانه
کیمینوک ایلدک بختنی یاری / کیمینوک کارین ایتدک آه وزاری
کیمینوک جایگاهن گلشن ایتدک / کیمینوک مسکنینی گلخن ایتدک
کیمنه عزت ایتدک اولدی سرتاج / کیمنی خلقه ایتدک اکه محتاج
کیمنی یر یوزنه شاه قلدک / سعادت صاحب درگاه قلدک
کیمنه روزی ایلدک منزلت / نه کاره صونسه الن تحصیل ذلت
کیمنه فضل الله ویردک ریاست / کیمنی ایلدک اهل سیاست

کیمنه نام ویردردک افندی / کیمنه روزی قلدک قید بندی
کیمنه ویرمدک عمرنده بر درد / کیمینوک روین ایتدک درله زرد
کیمنی حسن ایچنده خوب قلدک / دل شیدالره مرغوب قلدک
کیمینوک عضوین ایدوب ناقص بد / خلایق آرسنده ایلدک رد
کیمینوک طالعین مسعود قلدک / کیمین مقبول ایکن مردود قلدک
کیمنه روزی قلدک زهد طاعت / اگرسه جرم قلمز نصف ساعت
کیمی بر ذره یه المز جهانی / کیمینوک جان دلدن مهربانی
کیمین قلدک خدایا طالب جاه / کیمین قلدک فراغت شهرنه شاه
کیمنی ایلدک مقبول حاجات / عطالر قلدک ایتدکده مناجات
کیمینوک اغدک مقصودنی یسر / کیمنه روزی قلدک لیکه بالعسر
کیمنی بر مرادونی غم ایتدک / کیمینوک غصه دن قدن خم ایتدک

کیمینه ایلدک فضلوکی مسند / کیمینی هر نظردن ایلدک رد

کیمینی لطفکیله کلدررسن / کیمینی قهرکیله الدررسن

کیمینوک جورله بغرینی بریان / ایدرسن اغلدرسن زار کریان

کیمینوک روزنی عید لیلنی قدر / ایدرسن دایما کورسترمیوب غدر

کیمینه شوق ویردک اولدی مسرور / کیمینه مال ویردک اولدی مغرور

کیمینه بی بهانه کنج ویردک / کیمینه کنج اردکن رنج ویردک

کیمینه مسکن اتدک قصر عالی / کیمینی خلقک اتدک پایمالی

کیمینی ایلدک عشقکده بردار / ویرب سر شوقکی اولدی خریدار

کیمینوک دایما سنسن مرادی / هر احوالنده فکری دلده یادی

بو جمله ذکر اولان انواع الوان / بکلی امرکه مأمور فرمان

حقیقتده کورکن کل اشیا / سنوک حکمکده محکومک خدایا

کریما مؤمن و زعمنجه کفار / سنوک ارضاکده ارمکده طلبکار

شها امرک طوتنلر محترمدر / در فضلک قولا باب کرمدر

در بیان مناجات / وعرض حاجات

ایا ملک عدمدن قیلن ایجاد / جهات ستی نه افلاکی بنیاد

ایا خالق جمله ممکناتک / وای رزاق خلق کایناتک

حمایت ایدب ایت لطفک مقارن / خجیل اتمه بزی محشرده یارن

عنایت قیل بزه ای حی و بیچون / حبیبک مصطفی نک حقیچون

عنایت قیل بزه ای بیر و باری / که بحر لطفکک یوقدر کناری

کریما قوللروکا کاردک احسان / بولردنب اهلی ور کرج یکسان

ریبستدن کوردسک کونه بیک عیب / ینه رزقن ویررسن اکه بی ریب

لطیفا لطفکک بخشنده ادراک / ایدرنی شبهه منزی جیبسن چاک

الهی مرسلینوک حقی صحوابت — بو بز مجرملرک جرمینی محو ایت

زیاد ذنبمزدن شرمسارز — ولی هر خطه لطفکدن اومارز

اگر بز شمجه لطفکدن احسان — ایدرسک خلقه رحمت اوله یکسان

گدای بی نوا از ای توانا — الومز طوت ایا هر سره دانا

بزه مسند بولنمز غیر ذاتک — سنک چوق مجرمینک مجرماتک

اگرچه مجرمز جرم ایلدک چوق — ولی قاپوکدن اوزگه جایمز یوق

گرفتارز خدایا نفس شومه — دری فضلوکه گلدک لطفک اومه

بحق ذات قدسک ایلمه رد — بوزیمز قاره سینی ایلیوب سد

بزه ایتی بودرکی لطف جودک — اومایورسن احد واجب وجودک

که بز عبدی ضعیفز سن توانا — ایا هر دل مراداتینه دانا

درکدن غیری بزه یوق ورا یوز — اشیکینه یوز اوروب یلواریوز

بزم هر کارمز جرم خطادر — خداوندا سکا لایق عطادر

که بز عاجزلرز سن عالی سلطان — بزم دینلدی عاصی سا که غفران

اگرچه بیکم گناه ایتدک عددسز — ولیکن بحر لطفک داخی حدسز

تمنامز بودر سندن الهی — که رد ایتیه سن بز روسیاهی

گل امدی ای نیاز ایدن الهه — بوزیمزدن عذر ایدوب اول عالی شاهه

اشیکوکده دیو درگاه حاجات — نیاز ایدوب بوکونه قل مناجات

دمادم بو بیانی ذکر ایله — گذشته جرمکه ایتدک فکر ایله

درون دلدن ایدوب درد دله آه — دی یارب صد هزار استغفر الله

دلرسک شاد اولاسن د رقیامت — بو نوعه توبه ایدوب قل ندامت

ایا غفار ذنبی والخطیئات — اتوب من ذنوب الماضی والآت

ایدوب توبه دله عون و معینی — هلاک ایت قوم شیطان اللعینی

خدانك لطفن ایدب دایم افکار
دلکده ذکر و شکرن ایله تکرار

یوزك درکاهه طوتب ایله زاری
دیای قیلن جمیعی خلقه یاری

بونزه عاصیلره یارب جحیمی
میسر ایتمه ایت دار النعیمی

خدادن دیله دایم استعانت
بودر حق سبیلنده دیانت

عبودیت مقامنه یوزوکی
یره اورقاص اکله کندوزوکی

هر افعالکده نقصانك ایدب فکر
حقك فضلیله عونن ایلکل ذکر

عبودیتنه قاصر بل وجودك
زیانه اکله حقیقت جمله سودك

تفکر قلکه بر قطره منیدن
نه کله حضرته لایق دنیدن

کم اکله ذره دن ذاتك محقق
او عالی حضرتك قاتنده الحق

نه دکلو خوراکلرسك وجودك
او دکلو صدهزاران اوله سودك

دوشنسك شمس واری صحن فرشه
ایره سن پا بیله فوق عرشه

کشیده مسکنت درخت عالی
خصوصا جملسندن برمثالی

در بیان صفت مسکنت قطره و وصف تواضع

ایره دریایه قطره بینودر جسم
کورر کم کندو اندن شمه بر قسم

کوروب اول آب بحر بی کرانی
تحیر موج غرقه ویردآنی

چو بیلر کندوی کم لر کمیدر
بو کملیکیله بحرك همدمیدر

ایرر بو مسکنتدن فیض رحمت
بودر قطره دره اولماسینه حکمت

تدر مقدارنی بلدکده قطره
دردیکر شهکرك تا چنده صطره

بصلمقدن غبار اولسه تحت خاك
ایدر بادی نسیم منزلین افلاك

قلم یوز سرمکله اولدقده مایل
کلامی بشلره اولر حمایل

چو طغلر اولو لقدن ویردی جحت
ایرشدی مسکنتدن طوره دولت

صنوبر سرفراز اتدی قیامی
انوکیچون یقرخا صیله عامی

درختی وردک اولرکرچه کوتاه ولی باشنده کوترر کلن شاه

بنفشه قودغیچون یوزی یره انی زلفنده صنقلر اهل پرده

چودانه کم اوله خاکیله یکسان بولر هر بیری بیک مثلین احسان

قوقومزغوب ایدر عالمده عودی بولر بو عزتی یاقب وجودی

چو چنکک قدیکم دونغایه داله محیر ایدرمز عشاق ناله

اکرچه عندلیبک جثه سی آز ولی کلشن طولر اندکده آغاز

دربیان تمثیل قطرهٔ مذکور

بومعنی درلرن کم ایلدم خرج کزافیس اکله قل قتبکده درج

بودرک کم دردم سلکی مقالین کلامدی بکله تمثیل مثالن

اشیدب مستمع اول جان دلدن معانی فهمن ایله قال وقیلدن

که معنیدر مآلی هر کلامک نشه آثار صحتدر سلامک

بودر بو نقل نظمیچون معانی مثال خارجیسینک بیانی

دیدوکم قطره نک مثلی وجودک دخی حق لطف بحری بی حدودک

خدانک لطف دریاسنده ذاتک بتر کل قطره وش محو ایت صفاتک

وجودک قطره کیبی اکلغل کم که اولاسن درکبی بشکرده محکم

اوزک غرق اکله بحر لطف حقده مقارن ایلیه تا لطفی حقده

جهانده وارمی شی غربی و شرقی که لطفی بحرنک اولمایه غرقی

سمادن بحره اینسه آب نیسان در اولمقدر حقیقت اکه احسان

موادن چون اولاسن سنده نازل ایدرسن بشکرک تاجن منازل

نه لولوکم اولر کوهر کلامک نه عزت کم اولر شهلر غلامک

مقارین اولبن لطف الهی دوکونبنک اولاسن پادشاهی

فلکلرده ملکلر اوله همدم مکانک قاب قوسین اوله دمدم

وجودك شمس ادمیه زواله / دلك مصرنه نور اوله نواله

ایا خضری كل امدی روح شهباز / فنادن احمدن عقبی یه پرواز

كچورمه بوق یره عمر عزیزك / طوت امری حقی واریسه تمیزك

امور اخرویه ارتكاب ایت / مناهی جلسندن اجتناب ایت

ایوب نفس ارزوسینه اولمه بدخو / كناهك اكوب ایله دردله آه

اقیت باران كبی یاشی كوزكدن / كره نه یوز قراسن تا یوزكدن

حقه حمد ایله احسانن ایدب فكر / هر افعالكده ایله ربكی ذكر

كچورمه فرصتی اول قوللقده قایم / بلورسن صغلق اولمز الده دایم

اچیجق مرغ قدسك پر و بالن / دیلك دیرتمز اولر قیل و قالن

اكوب اول وقت سعیك اولمزدن فوت / بلورسن خوذ ادیشر عاقبت موت

كشیه اصی ویرمز صوك ندامت / نته كیم اهل كفره در قیامت

در بیان مدح محمد رسول الله

محمد مفخر الناس الیه / سلام الله وصلی الله علیه

ایا وجه منیر آیت نور / و یا نصر من الله ایله منصور

كمال فضلكك طه وطس / كواهیدر ایا حم و یاسین

محمد در اكرچی اسم ذاتك / ولی والشمس دردر چون صفاتك

الم نشرح لك وصفك بیانی / جمالك والضحی روشن عیانی

شریعت بحرینك غواص سنسن / دخی دری یتیمی خاص سنسن

مرید مرشد كامل كلامك / سلاطین جهان دلدن غلامك

اوزك حق نورینه پروانه شمع / سنك ایچون دردی لاجرم جمع

دیدی حقكده حق لولاك لولاك / سن اولماسك عیان اولمزدی افلاك

اتوب جبرائیل اندردی بشارت / قمر شق اولدی ایتدك چون اشارت

غراده تشنه دل قالدقده اصحاب / شریفا نکشتنک ایدی غرقه آب

اوقیور کونده بش کز صوتی صورک / وهم عرش اولدی وصلت وقتی طورك

قریبی قاب قوسینک اوزکدر / معارف بحری ذاتکدر سوزکدر

حقیقت یریوزینک ماه سنسن / رسول اولینک شاه سنسن

مطهرسن قموشرک خفیدن / مصفی دلسن ای صافی صفیدن

محقق بهترینسن انبیانک / دخی سرچشمه سی سن اولیانک

شکسته دللرک سنسن طبیبی / وهم خلاق کونینک حبیبی

شهنشاه وغنی وکرکدا در / امیدی مشفقی سن مقتدادر

شفاعت کان ذاتی سن رسولک / عصاتک مشفقی شکسوز اصولک

اولرمی امتوک عاصیلری رد / اولبحق سن شفیع انلره مستند

اولرمی موج دریانک زیانی / اولبحق نوح مرسل کشتیبانی

در بیان نعت محمد مصطفی م در بحر طویل برمد

ای حبیب لایتام و وی رسول بر صفی
وی کرم کانی ابا القاسم محمد مصطفی

صاحب محراب ومنبر صدر بدر دو جهان
سید اولاد آدم مجتبی و مرتضی

قول ما زاغ البصر عینوک بیانیدر یقین
وصف والشمس وجمالک مجبینوک والضحی

ای رسول اولین وآخرین وی پاک ذات
خلقتک تشریفیدر لولاک لولاک لما

شکسوزین ذاتکدر ایجاد کونینه سبب
هم آب لا ارواح سن هم ختم سلک انبیا

روح قدسك اصل ارواح اولمغه باعث بودر
كم سنى مقصود ايدوب خلق ايتدى اشيايى خدا
آدمك طينى سرشت اولمزدن ارواحده سن
حق رسوليدك اودم اى پيشواى اصفيا
اى امامى قبلتينوك اشرف شانكده حق
ديدى سن خلق اولمسك اولمازدى نشئ نما
ظاهر اولدوغك كيجه بيك بر كليسا يقلوب
سرنكون اولدى صنملر ايردى كفاره بلا
جرب اولوب قنديللرى محو اولدى آب كافرين
بيلدلر كم سن نبى طوغدك بودر ماجرا
حمدك جايى دردر بو فلكدن اولجه

قودلر ابليس قومين شوقكله اهل سما
ملك يثرب كيجلرده صبحدك تا روز حشر
سرورا انور جمالكدن بولور نور ضيا
انبيا ارواحنه سنسن امام المهتدين
اى رسول هاشمى وى نسيب اتقيا
عزم معراج ايلريكن لامكانك قربته
قلمدك دوتوب نظر دنيادن ايردكن ندا
لن ترانى ديدى حق موسى يه طور اذره ولى
سن نبيه دندى عرش اوزره حبيبم مرحبا
قاب قوسينك قريبى روح قدسك درسنك
سالك عين اليقين سنسن ايا حقى بنا

بر اشارت برله شق اولدی قمر جرمین کوروب

اهل کفر ایمانه کلدی صدقله ای مقتدا

پخته بره دیبی یالحدیه بندن صقین

کم بکا سم قندلر قصد ایلدیلر سن شها

آب انکشتنک غزاده تشنه دل اصحابکی

غرق ایتدی کویا بحر علم مهتدا

فقر فخری دیدک للحق ایتدک هر کز نظر

فانی دارک چرکنه ای صلصل باغ بقا

رحمة للعالمین سن هم شفیع المذنبین

ای عصاتک مشفقی ای منبع لطف و عطا

مجرمی اهل جنان ایلر نکاه شفقتک

نیچه کم سلطان ایدر مفلسلری ظل هما

روز شب نام شریفک ورد ایدب ذکر ایدنک

محو اولپ زنکی ایرر مرآت قلبینه جلا

قول شرعک عالمینوک کار بازکسب ایدر

باغ فردوس اچره یارب منزل فوق العلی

وای اکا کون کبی آیینک کوروب میل اتمیه

عین لحولدر آنوک یاربن جزا سیدر ازا

اهل اسلامک حقیقت جاننک جانانی سن

چشم عشاقکه شکسوز خاکپایک توتیا

یولکه جانن نثار ایدن جزاسیسن یقین

ذیهی عزت یاربن اکا کاولمیه سندن جدا

واردی ترك ایلیوب عشقکله سرمست اولن

نیلسون قارون کنجن ویرجك شوقك غنا

آیت ما کان ذاتك وصفنی مدح ایدجك

بن نیم کم سرورا تعریفکده اولم سنا

لیکه سعیم اولدر مداحکیله حشر اولم

محو اولب عدا ولمیه هم اتدکم جرم و خطا

خضرنك روی سیاهینه بقرسك بیرنار

لیکه سن کان شفاعت رحم ایدرسیه رها

بوقدر بولکده اعمالی حقیقت درجه

لیکه سن بحر کرمسن لطفکی ایلر رجا

پادشاه وکرکدا سندن رجا ایلر کرم

ای کرم کان رسول ای منبع جود و سخا

در بیان مدح ابوبکر رضی الله عنه

خصوصا یار اول محترمدر — ابوبکر تقی پر کرمدر

حقیقت یار غار مصطفی در — درونی پر صداقت پر صفا در

خدانك بیك بر اخلاقینه مظهر — دشبس دیدی احمد کندن اظهر

در بیان مدح عمر رضی الله عنه

محقق یار ثانیجی عمر در — محیط معدلت لجه گوهردر

کسیف اتدی نظردن آفتابی — عدالت ملکنك عالی جنابی

زهی دشسه ظلی اتدن ابلیس — تجردی خوف ایدب اول قلب تلبیس

در بیان مدح عثمان رضی الله عنه

معین ثالثنجی یار عثمان — کم اولدر جامع ترتیب قرآن

حیاکانی درر هم منبع علم — وفاجای معدندر هم صاحب الحلم

رفیقم دیدی سلطان مفاخر — کلام الله قربان اولدی آخر

در بیان مدح علی رضی الله عنه

حقیقت رابعنجیسی علیدر — سخاوت کاندر حقا ولیدر

بیان نقل نعتی هل اتی در — دخی تعریف مدحی لافتادر

محمد جسمنک جسمی دیدی نقل — معارف بحر در هم زبدهٔ عقل

در بیان مدح اولاد رسول رضوان الله علیهم اجمعین

حسینله حسن اولاد حیدر — که بونلر در سلالهٔ پیمبر

قمو آلینه اولادینه هر آن — تحیات و سلام اولسون هزاران

دخی هم مؤمنین و مؤمناته — سلام اولسون عدد سنز ممکناته

در بیان مدح سلطان سلیمان خان خلد الله ملکه

شهنشاه جهان سلطان سلیمان — سلیمخان زاده نسل آل عثمان

فلک رفعت جنابی نسبت عرش — عدوسی پایمال افکنده چون فرش

جلالت حشمتی جم شاه ضحاک — سرافرازک قتنده ذرهٔ خاک

قمو ایران توران ملک یونان — اشیکی بندن سینه قیمت نان

ولایتده سلیمان زمانک — شجاعتده فریدون جهانک

زماننده ظلمدن ملک خالی — قریلیه دمنه ایتدی نیجه زالی

جهانی اهل کفره ایلدی تنک — یورتدی شرقه غربه ناموسن ونک

ظلمدن یریزینی پاک قلدی — کرسایز عدونک جاک قلدی

اقتدی مصر شامک مال و باجین — فرنک و انکروسک هم خراجین

بلند بختی دایم دایم اولسون — جهانده نسل شاهی قایم اولسون

در بیان قصیدهٔ سلطان سلیمان طول الله عمره در بحر رمل

کوکب برج سعادت مظهر عز و جلال
حضرت سلطان سلیمان زمان فرخنده فال

هیبتک بدر فرجا کورلرک عینی نجوم
رفعتک اوج سما ای رومی وجه و هندو خال

لفظ کوهربارکیله مرده دللر زنده در
عیسی دمسک یا دهانک چشمهٔ حیوانه دال

عونکیله سدره اولانک عجبمی منزلی
طوبی قدک میوهٔ جودندن ایتدکده نوال

دانهٔ لطفکله پرورده اولن عنقا صفت
قاف رفعت سیرنه بیریدر اچسه پر و بال

کعبهٔ دولتدر ایوان قصرک طالبه

خلعتک احرام وش کیینلره ذلت محال
بر فرقنده قلیدر تشنه قلب بی صفا

زمزم لطفکدن اکا کم نصیب اولمز زلال
کون یورک کورمک دلدکی جهان خلقی بو کم

منظر حسنک غدادر روحه ای یوسف جمال
کورمدی ذاتک کبی شاه جهان شش جهت

دونلیدن چرخ کردون دور ایدلدن ماه و سال
شهسوار اولب غزا ایتسک ایدرسن لاجرم

نیجه جمشید زمانک زبانن کنک لال
معرفتده بحر عماتسن زبانک بحری وش

درنثار ایدر عیان ای منبع فضل و کمال

رأيك اسطرلابِ وش دل لوحنه درج ايلسك

فهمله هر عقده‌یی حل ایدرسن چون دانیال

جنة المأوی در عدلوكله صحن جهان

گلشنی مانند لطفك خارده قهرك مثال

استقامت كارك اولدوغنه سرو طغرلب

باش كوتردی حق گواهك در كور اول آزاده حال

بوی عدل دادكه نسبت ایدلدن سنبلی

دل پریشان ایلیوب سودایه ویردی بو خیال

بند زلف عنبرین اولسه عجبمی در بنفش

در فرمان منیفوكی ایدیجك گوشمال

قلدی بربلكو سفر سوسن عدوك قصدنه

قلدب توغینی تیغین چكدیكم ایده جدال

گلشن حسنوكه ایرمسون تغیر شدتی

بلبل گویالرك تا مدحكه بوله مجال

دایما دفعتده اتسون منزلوكی اول رفیع

دشمنك خوار ایدوب اتسون خاك كبی پایمال

عزتوك نصرا عزیزله اتسون عزیز

نصرتوك نصر من الله ایله اتسون اتصال

ذات پاكوكی ایراغ اتسون خللدن اول حفیظ

آفتاب حسنكه ایرشمسون شام و زوال

بن نیمكه لایق اولم مدح شانوكه ولی

مثل مور مكه سلیمانیكه اتدی قیل و قال

غم شناسی سرو بیله مبتلایم رحم ایدب
مهر قل ای آفتاب کار کاه اعتدال

خضری دلدن چاکر کدر شفقت ایله اکرم
بر کدادر اومه کلدی آستانکدن نوال

انجمی سیری فلکده سعدله اولر قرین
قرعکم صلدی کلورسه طالعنده خوب فال

در بیان قصیدهٔ ابراهیم پاشا یسر الله ما یشاء

ای وزیر اعظم شاه جهان محترم
آصف دور سلیمان زمان بقراط دم

پادشاه شرق و غربک همدمیسن روز و شب
ذر در فضلک قتنده لاجرم حشمتده جم

دور ایدلدن چرخ هفتم ذو فنون ذاتک کبی
کورمدی کامل وزیر ای صاحب خیل و حشم

کون کبی روشن ایدیدر عالمی عدلک تمام
زهره سی یوق ظالمک کم ایده دورکده ستم

کوکبوک برج شرفده طالعوک میموندر
ای سعادت آسمانی مهری ذات محتشم

هر غزایه نیت اتدکده همان منصورسن
قصد کافر شوکت اسلامچون بصسک قدم

دست قدرت تیغ حکمتله ازلده النوکه
لاجرم فتح قریب قرمش یزوب مشکن رقم

شهنشه سن صاحب کرامت سین که هر دم هر نفس

مرده‌لر احیا ایدر لفظك سنوڭ ای عیسی دم
لطفك آثارینه مظهر اولنه ذلت محال

خاتم طی زمانه سن ایا کان کرم
کلدرر لطفك یوزی غمکین اولانی بی کمان

آغلدر قهرك بلاسی ویرب اعداکه ندم
دست عونك قالدرر دشمنلری فریاد ایرب

ایرشر لطفك نسیمی خضروش قلمیشه هم
اسفلیندن آنیده اعلای علیین ایدر

منزلن افتاده‌نك فضلك ایا عالی همم
خاص و عامك بودرر وجه نکاه ذاتکله

مه وش حسنوك قومزدلرده هرکز تادغم

بام قصرك ابره ایرشسه سزادر سرورا
سیم و زر خشتیله عنبر کل ستون اولسه نعم

سرو کبی سرفراز ایدب سنی اول بی نیاز
دشمنوکی سرنکون ایتسون قلب قدین خم

چرخ کردون دور ایدب سیر ایلدکجه مهر و ماه
پایدار عمر ایدب حق خصمکی ایتسون عدم

بن نیچکم ای جناب عالی قصد ایدب آله
تعریفك ابیاتنوك نظمی یچون آلم قلم

لیکه یا بوك کبی یوق دار الشفا کم عرض ایده
غصه دوراتله تحصیل ایدن درد و ودم

شکسزن تریاق اکبردر کلامك جوهری

انلرا كم دهر الى اكال ايلدى درجبر شو

لفظ كوهر باركيله خضر نبى سر فراز

بيردر متنعم ايدرسك اجوبن لطفيله فم

ذره نقصان اولميه دريای لطفكدن يقين

ايركوريب مقصودينه قلبنده قوماسك الم

دربيان سبب نظم

مكر خواب اچره كوردم بر شب الحق   نبى الله خضر يكم محقق

اوكمده برطبق قودى نقابن   كيدردم الدم اوستندن حجابن

ايكى يوز دانه وار ياقوت چون شمع   طبق اچره مبرق سوزه طوت سمع

وليكن نى تراش الدم بر ايسن   اچندن سايره نسبت ارليسن

قيا ساجور مقداری بلورحق   الم سرهدم تراش اولدى محقق

مكر خواب اچره اولدم صحبتنده   نجه آدم اوتوررلر قتنده

ديدم اول قومه حظمدر قرنداش   ايكى يوز بيك دكر قيمتده بوطاش

دربيان دليل آخر

ينه خواب اچره كوردم مكه محمد   كرم كانى معارف بحر احمد

همان دم طوغدی اول آی يوز چون بدر   حقيقت اول شبيدی بن قوله قدر

الومه صونديدی بربيضا منور   مركب برله يازلمش مدور

دخی يا اول و يا آخر اسمين   وهم يا باطن و يا ظاهر اسمين

ديدی ذكر ايله بو اسمای دايم   اوليكور امر حق يولنده قايم

دربيان دليل آخر

ينه نوم اچره هاتفدن بر آواز   ايرشدی كوش طوتدی روح شهباز

بو بيدی كرد ديسك نغن لحمد   حقيقت چار بيت اجل محمد

بهشت ایچنده یارن شاد اولاسن — جهنمدن ابد آزاد اولاسن

در بیان دلیل آخر

محقق جامی هم روشنی بی — دخی احمدی بی گلشنی بی

کورورم خواب ایچنده سورورزدم — بولاروکیله اولب یار و همدم

طورور بر دستمال ایچنده بی عد — کراس آل رنك چون لعل بی حد

اوکومه آلبن بیرم کراسی — یکوز دیبو ایدردم التماسی

دیدیلر حصنمز اول بیدك بیز — بیوردك بونلر کدر لطف ایدك سیز

بیوردك کم سنلر کدر شمدی دوراد — کچوردك نوبتی بز ایردی هجران

بولر چون بو بیانی ایتدیلر نقل — اشیدب بو کلامی جمع ایدب عقل

یدم بن اول کراسی انده آنی — کذا فن صنمغل سن بو بیانی

بحق کعبه و قدس اعتماد ایت — محقق واقعه در اعتقاد ایت

دخی بو کونه وار در چوق دلیلم — بیان ایتسم سوزر اوزار خلیلم

چو بو نوع ایله اولدقده اشارت — دیدمکه خضر با اولسون بشارت

حقیقت اکلدمکم بر دردبار — اولیسردر بو بن افقردن اشعار

نیجه ایام فکر ایتدم قرنداش — نه قصد ایتسم نه یتری ابلیسم فاش

دیدم کر شعر درسم معنیسی خوب — اولیسر فاستقین بیتنده مرغوب

کنه کار اولجاغم هم مقرر — یه نه عمدر اریجك نفعی زضر

دیدم جهد ایله بر نظم ایتکه یارد — جیهك کورمیه سن ذوق نادن

دخی هم اهل حق بیننده مشهور — اولب اوقینه ایده قلب مسرور

دله کوریر درختکم اولدنختوك — بنوره میوه معرفت درختوك

بیوبن میوه سندن ایدلر یاد — دیلر یارب ایله روحنی شاد

در بیان تأسف مصنف

دورشدم جهد قلدم ایلدم فکر
که بن کتنسم بنی کم اده سر ذکر

دیدیمکم اغلمزسك سن سنی کر
سنی هیچ کمسه اغلامز مقرر

چو کوردم بویلهیمش حال دوران
دکلمه کادادر بن نادهجران

بنی بن بیزله اغلادم الحق
بو سزی عاقلین اکلر محقق

سنی سن اغلیبیك اولسن شاد
سنی سن اغلمزسك کیم ایده یاد

قوینلر صغلغکده یولکا باش
اولنلر جمله احوالکده سرداش

دیریجك دفتروکی دوزنی داد
بری خیرله بلکی اتمیه یاد

نهایت بر کشینوك یاری اولسك
بوداری بی وفاده واری اولسك

اجل ایردکده بلکی ایللر بیله
جنازك ایلتیر وزمز قبره بیله

کمسنه کمسنیچون چکمیه درد
الن اردی صره المدی بر مرد

چو بو نوعیله دشدی قلبمه ناد
دوشوروب عقل باشه ایدوب افکار

فنادن بر رساله ایلدم جمع
بینه ظلماتی کوکلرده چون شمع

کشیبه تاکه یاد اندوره موتین
چقرمایه دلندن عمر فوتین

هوا و ما لله قلب اولسه مغرور
اوقندقده ایده تا نرم و مسرور

تمام ایدوب بودر معنی قسمن
قودم آب حیات خضری اسمن

که پندی بیله قلب مرده انسان
حیات جاودانی بوله احسان

در بیان تاریخ ابتداء مباشرت نظم

بو نظمه ابتدا اتدکده الحق
جهان جنت مثال ایدی محقق

ایدردی عندلیب گلشنده فریاد
دم اوروردی عیسا دن نسیم باد

اورتیشیدی لعلن تاج لاله
بنفشه وارمشیدی کوشماله

فنا نوك طوتنوب هر مرغ زاری
ایدردی کونه کون هر مرغ زاری

عروس اولمیشدی دنیا حقیقت
بو قصده ایلدم بر مدحه دقت

دربیان بهاریات معتبره در بحر رمل طویل

حمد لله کاول قدیم و قادر پروردکار

دردی منشورن شتانوک عرض ایدی نجم بهار

سبزه رنک اولب برندی خضری وش هر مرغزار

عالمی قلدی معطر بو هوای مشکبار

جوش قلدی یر یوزنده وحش و طیر و مور و مار

ذکر ایدر دللو دلنجه خالقینی صد هزار

کور بولارک حالتینی سنده جوش ایت جویوار

هر ورقدن ظاهر اکله رمز و سر و بیر و بار

قل تفرج مرغزاری صبحدم کل باغه کیر

تا اولاسن سر سلطان الهیدن خبیر

بند آخر

کل زمرد تختنه چقدی همچو سلطان جهان

بوی عدلیله قرنفل کویا آصف زمان

غنچه بر شهزاده وش خوب دلارام نوجوان

خاک پاینه سر دوین بنفشه مهربان

خدمتینه بغلدیلر یاسمین نسرین میان

تیغنی تیز ایلدی سوسن قفاده قهرمان

طوتبن چوکان رباچین بلبل اولدی پاسبان

کوشه کوشه اولدی دنیا کلشن باغ جنان

نقش کور نقاشنی یاد ایلدی یا ذا الکمال

که ایدن اولدر کلشنی خوب بلبلی آشفته حال

بند آخر

لاله اوزره ریزش شبنم لعله دردانه در

صالنور سرو خرامان دایما رندانه در

فتنهٔ عین الفراق نرکسوك مستانه در

کویا زرین قدحلر بادیه پیمانه در

بحری وش طلدی نلوفر صید ایچن شه دانه در

ارغوان صحرایه دشمش عاشق دیوانه در

حمد ایدر برك سمن جتیسی پیرانه در

سنبلك قلبی پریشان در جهان افسانه در

جمله حقکدر بو رسمی صنعکم بیتوردی باغ

نرکسوك چشمینی کحلا لالنوك بغرینی داغ

بند آخر

دیردر وقت سحرده چون کلی باد صبا

صالنور خوش نازلن کیوب زمرددن قبا

بلبل ایلر نالشی دیرهی کلم قلمه جفا

دم بو دمدر خوش کوره لم قیللم ذوق و صفا

جور قلمه دوستوم بالله عمرم مرحبا

روزکاری خود بلورسن عاقبت اولور هبا

قلمیه کلزار و بلبل بو جهان اولب فنا

کامل اولن فانیه دل بغلموغ کورمز دوا

بو فنادن چك الك کل توبه قل ترك ایت کناه

ماه تاب عمر بارك داخ اولمادن پناه

بند آخر

بو جهان کهنه پیر کورشمدی اولدی خوب جمال

قانی حشن منکر اولان تابله بوندن مآل

تشبیه اتسون حشنی اول بهاری نی محال

کم بو رسمه بو جهان در باغ فردوسه مثال

مدح ایدر اولدو اجلالی بکبل شوریده حال

که حسینی که حجازو که نوا قیلر مقال

عمرکی خوش کور بودمده قومه کوکلکده ملال

نیجلر فصل بهاره ایرمدن قلدی انتقال

خضرا عمرک بهار بنوک خزانی ایرمدن

مدح ایدر سک حقی مدح اینتنک قدره کرمدن

در بیان شروع فن موعظه مؤلف الحروف مؤخر التجنیس بالایهام

ا ایا ادراک ایدن دار فنایی
فنا سببن اکلیوب اولن فنایی

ب بو جایه آنکیچون دیدلر بیر
که اول خلق بیسلر آخری بیر

ت تفکر قل که دوران عمر بندن
قرارلا بدقومز عمر و اولسه بندن

ث ثباتی یوق فنادر دهرنی مهر
که روز عمرک اکثر طوغدی بمهر

ج جفاسی چوق ولیکن یوق صفاسی
صقین نوش اتمه زهر بدر صفاسی

ح حبیبوک صنمه کم بیلدی یارین
بنه چاهه که تیلدی نیجه یارین

خ خلیلوکم دبویشدادی در ده
دوشردی تخت زردن قودی درده

د دیلوب جمشیدی سردن ایکه شرحه
دشردی نامنی دللرده شرحه

ذ ذلیل ایدن جمی قلدی فریاد
صدی جامن چو اولمش کوردی فریاد

روان ایله دمادم اشك عینوك   كه اوكلجه توت اولسون نیجه عینوك

زمانم وار دیوبن اولمه بدرای   صنور میسنكه وارمز غربه بدرای

سحرده نركس اغلر دوغ شبنم   دمكدر چشموك ایله جمله شبنم

شفاسی یوق بو دردك خانسینوك   سرهر كون دیبوب وار خانسینوك

صحیح اكاه كه دنیا اجره یوق دم   كم المز نشتری مرك انه بیك دم

ضرردر نفع وعیشی نه دمدر   جهانوك یا حضوری پس نه دمدر

طورر عمری بو دهرك مهر وماهی   قو وار صیا دوش مانند ماهی

ظهر وقتین كورر سك یوزكزن یور   جهان مهرا یلمز چون یوق دردیور

عمارت صنمه بو ویرانه خانی   یكورر قوندر بر درویش خانی

غریمی دهر اولیجك اردشیرك   نه اصی زور اولمق اردشیرك

فلك قوق اولمدن بخت فرحشاد   نه اصی یاسه ایرر كده فرحشاد

قبادی تاج اوردنق قیصر روم   نه سود ایدی قباچون قیصری روم

كشی جهدیله اولمادن فریدون   یوق اصی كم اولر بر كون فریدون

لوای صوری الدردقده قوری   دشرزمی قلیدن نخس قوری

معیندر اجل ایدرمسن یاد   كه ایر بر كون جهاندن ایدسر یاد

نه اصی یاشمق بیك بیل كشی سن   اولیجق منزلی اخر انوك سن

وعیدك اولمدن تقعینه بیك رود   بهر حال استند كه صاحب رود

همین اول یتمسون بو دهر تنود   فراغت قل دلر سك كه اوله تن نود

نیسوب بالن بلانك حكمه بارین   اراغ اول بالنه تا نكله بارین

مطلع داستان از قهر دار فنا

كل ای دل بو قنادن قل فراغت   كه بولنك نزك دوردر جانه راحت

كه دنیا جوری خار وعقبی كلدر   قوخاری كله جهد ایت روی كلدر

که دنیا جیفه‌در عقبی کلزار
دورش کلزاره کم سودا ایدن بازار

جهان چرکینه کرکس کبی قلمه
سمندر کبی جانوک اوده صلمه

تنیبه الدنورسن بو فنانوک
جفای جو فروش کندم نمانوک

حقیقتده بو فانی بر جفاکار
ملوس کلخن غم طولی بر دار

بودارک راحتی یوق هردمی قهر
صوتر بر شادیه بیک کاسهٔ زهر

مقابل بر حضوره بیک جفاسی
بلادر باقی محنتدر صفاسی

کمانسز مال اما دو شهد سمدر
حضوری محنت و شادیسی غمدر

کیمیکم ایلیه بر لحظه خندان
ایدر بیلدیرله عیبنی کریان

کیشی کور بردم اولرسه فرحناک
ایدر غم دشتی بیک دم یاقسنر چاک

بودر کل ولدغی خاریله همدم
دیکلدر کمسه یوق دنیاده بی غم

بودر سوسن زبانینوک بیانی
دکلدر یوق جهانوک غمسز آنی

بودر نرکس دکی حالات شبنم
دیکلدر چشم اولرمی بوشده بی نم

دیکلدر لاله‌نوک بغرنده‌کی داغ
نه دل وار کم تودی قهر فنا صاغ

جهانده یوقدر بر کمسه بی غم
نه چشم اولا که غمدن اولمیه نم

ایشتمز ملکه بر کل بیتیه بی خار
ایشتدم هر کشینوک بیک غمی وار

کشیبه دایما تیمزی بو جور
که ایدیسر زخم موتک جانته غور

جهانده یس دورر یس غصهٔ موت
که دمدم یاد اولا عمر اولمسی فوت

دمادم دلده ایدن موتنی یاد
امیدن عمرنی اولدی صنوبر باد

اگرچیکم کشی برکز اولور فوت
ولیکن فکر فوتی کوننده بیک موت

کشینوک یادنه دشدکجه الملك
حرام اولور حقیقتده که کلمك

کشی فکر اندوکجه ترك جانی
کوزندن چیقر عیش جهانی

کمك خوف اجل برله زمانه
الف قدینی دوندرمز کمانه

کیمک قیمادی قیمه نعره افلاک | کیمی خوش طوندی آخر اتدی خاک

کیمک تیغی اجل سم شربتینه | کویر هر کیشی لابد نوبتینه

ایرهسک بیک بیله عمر عزیزی | بنه آخر الدورر عزیزی

کوررسک دورهمی صد هزاران | کله دم کورمیه سن صد هزاران

جهانده ایکه بیک بیل یاشین یا غ | اجلدن قورتلمادی قرنداش

ایکی بیک بیل اولن دنیاده مهمان | خلاص اولمایجق ساکه نه امکان

بو بزده دیکله برشامی سلفدن | که ساکه درتنثار ایدم صدفدن

حکایت آنست که یکی از پادشاهان و هزار عمر گذشته بود در دار فنا

مگر واردی اولکبرا اولی شاه | سپهر رزم کرد بیشه دن آگاه

کلور روشن توار یخلرده نامی | اوقینور دال آدم احتشامی

شود کلور ایرمشیدی عز جاهه | که قادر یدی بیک کز بیک سپاهه

حسابه کلمیینه گنج و مالی | محاسبلر کورر کوردی محالی

شجاعت بزم رزمنده زمانه | کتورمشدی ماننده جهانه

کورندی جنکنی کردشتمی زال | اولوردی جان و دلدن بنده فی الحال

کتورسه زوری بازویه دمدم | ایدردی آهنی موم کبی نم دم

ایکی بیک بیل جهانده شاه دوران | سریر سلطنتده اولدی سلطان

ایرنجه بیک بیله شاه جهانبخش | بیابی سردی دنیا ملکنه رخش

جهانده قلدی بر شهر و بر کند | که رخشی باینه اولمایه افکند

مرادنجه بولب دور زمانی | تمامت قبض و بسط ایتدی جهانی

جهان خلقینی تسخیر ایتدی ضربی | کمسته قلمدیکم ایده حربی

تمامت شرق و غربه اولدی سلطان | اگر بر و اگر بحر ایچره یکسان

اقیدب هر طرفدن گنج و مالی | وعصرک اولدی بر قرختن فالی

ضیا ویردی هر کون مهر تختی
فلك فوقا ولدی چون کیوان تختی

ایرنجه بیك ییله عمرندن ایام
اشتدك كه ایتدی خلقی حكمنه رام

دخی همك ییلندن دوزكاری
ایكی بیك ییلده ایرنجه قراری

چوردی سلطنتده عمر بادین
صفا و صحتیله جمله وادین

ایكی بیك ییل جهانك اولدی شاهی
كما كان رخصتیله پادشاهی

نه اصی ایكه بیك ییل اولمدن خان
ایدیجك دهر الی آخرده نی جان

ایكی بیك ییل یشادی چون فناده
ورا یشلادی آب آتش عناده

مثلدر بو جهان قلمز برینه
انكده ایردی عمری آخرینه

قفسدن بشلدی طیر این پرواز
جهان زحمتلرندن كلمكه واز

اجل شهبازنه بلدی اولر صید
بوزیلر بو فنا دارندكی قید

چو خرج اولمش عمر نقدینی بیلدی
فنا ییكی بیله یاشینی سیلدی

دیدی آه ایلیوبن بو كلامی
ارشدی بیر ایدن خاصیله عامی

دریغا حسرتا وا فوتنا كیم
اولیسر غیرلر ملكمده حاكم

دوشدم جمع قلدم مال و كنجی
قلور اوش غیرلره باكه رنجی

سوردكن بن جهانه حكم فرمان
اجل یاكا سوره یور شمدی الآن

كسنه ایلیمز موتی دفع
سپاه و مال و ملكم اغدی نفع

بولیمادم اجل زخمینه مرهم
دیوب بو سوزلكه اولدی چشم پرنم

اقیدی سیل كبی یاشی كوزندن
امیدن كسدی دیرلیكی یوزندن

چون ایردی آخره عمر شهنشاه
بلندیكم ایریسر امر الله

اكا بعضی مصاحب یار جانی
دیدیلر نیجه كوردك بو جهانی

كه بو نجه عمری سوردك عزتیله
صفا و رفعتیله صحتیله

چون ایردی شمدی عمرك آخرینه
نه واردر تحفك ارمغان برینه

اشتدی بو کلامی چونکه اول شاه / دیدی بیلك بو سردن اول آگاه
حقیقت بو فنا مانند بر دار / او دارك ایکی بردن قاپوسی وار
بریدن کیردم و چقدم بریدن / الده نسنه یوق جز یوز کریدن
ادامدم ایچنده بر دم آرام / کوکلم شاد اولمدم بر صبح و بر شام
دیوب چقدی قفسدن مرغ جانی / قیوب غیریلره ملك جهانی
اجل ایردی جهاندن سوردی باك / که جمله خلقه بودر رسم افلاك
حقیقتدر بو حکم امر الهی / کدا بیله برابرلر پادشاهی

تنبیهات

اگر بیك ییل جهانده حکم ایدن خان / اجلدن بولمیجق امن و امان
نه اصی اولدن خاقان فغفور / کدا کبی اجل الندکده مقهور
نه اصی یوزه کلمکدن زمانه / ایتجك دهر الی آخر بهانه

نه اصی کیش کیمك لبس فاخر / لباس آکا کفن اولدقده آخر
کیرسك جامه جم اوله خندان / کیورد کده کفن آخرده دوران
سوتمه کر ایرد سه قصرك ابره / که دهر آخر صوقیسر جبری قبره
بوکون وار اولدغو که اوله دلشاد / که بر کون یوق ایدیسر دورنی داد
دم عمری عزیزك الکلك دهر / اجل شهدی مذاقك ایدسر زهر
چو عمرك صبری یوق دهرك وفاسی / نه ندر بونلرك جور و جفاسی
اگر بیك ییل دم عمرك تمامت / گچورن سلطنتده بالسلامت
جهانده ایده مدم بردم آرام / دخی شاد اولمدم چکدم سرنجام
دیجك نکته بیله بو بیانی / قیاس ایت اخذ ایدب بوندن معانی
سن اوچ کون عمرله دردارنی داد / نجه کوکلبه نجه اولسن شاد
گل امدی کاملیسك بو فنادن / الك چك قلبکی قورتر عنادن

ندر بو نجه بلاسی و جفاسی — المه اولدقن آخر ماجراسی

صفت دنیا و وصف عقبی

بلنلر بو فنا کم من خداوند — ومثلر کبیفنك حقنده ماتند
بو دنیا برزندر و تا مهر و بدخو — ولی کندونهاندر کوسترب رو
بزینه یوز ویرر بر قحبه زندر — ایراغ اولکم طولی مکر فتن در
صنقن دل ویرمه دن بر بدلقادر — اکه سعی ایلیکم داری بقا در
کم اندن بیم وغم یوقدر فنادن — بریدر اهلی هم دایم عنادن
حیاتی جاودانی در محقق — المنة خوف یوقدر اندن الحق
دیاری بر ضیادر کوندن انور — زر و سیمیله اولمش زین و زیور
زمین مسك عنبردن سرشتدر — شراب سلسبیل باغی بهشت در
قصور لعل و یاقوت در مرجان — بو احسانه نثار اولسن زهی جان

خدا صنعندن ایتمش آنی بنیاد — کرنلر لا ابد اولر غمدن آزاد
دورشجهد ایله حقدن دیله حاجات — که روزی اوله یاربی قلمنا جات
الهی خضر به سن ایله روزی — جنان باغنده روشن روی روزی
دخی دار الحبیبك آستانی — قتنده ویرکا یا رب مکانی
جمالك پرتوینك نور تابن — نصیب ایت یا الهی فتح بابن
اوقین قصد مه سبع المثانی — ایراغ اولسون بلادن جاودانی

در بیان تمثیلات تنوع انسان بمشابهت قلعه

کل ای سر خزنسینك خزنداری — کدر قفلن کورنسون خزنداری
کورنیه تا که مخزن کوشه کوشه — طقالر کوهرندن خلقه کوشه
طوت امدی معنی درین کوش جانه — اشیدب تمثیله تکدن نشانه
مثالی جسمکك بر قلعه دربیل — دهانك در لیك قفلی دلك دل

فراست قلبی دزدادی عقلك دخی طبل خداوندیسن نقلك
دو چشمك پاسبان حسك بنامی معززدر روحك اولدی پادشاهی
قیاس ایت یوریجه روز عمر یاری دخی الا عدو ایل روزکاری
که آتوب ذرّین طوپیله دهر شامی ایدر بر برج عمرك لنده نقصان
تمام اولدقده برجك فتح اولور پای اگر شهروکی مادان چشمکی خواب
عدو ایل دهری اولماسون کمانك که ایچره کون شفق برکاسه قانك
آتوك کم دهر اولادشمان البت قپاندر باشنه برکون مصیبت
کمی شب روزه اویدردی بکه بودهر اکا دستنی اجل صونعایه تیز زهر
آروك کم نقد عمری دوردر ایام چوریدر دهر الی یوق بیرهر شام
اونقدك دهر اولا چون دستیاری نه اندن سه قلور نه بست چاری
یودمرك راه بحینی بولن جان اولور علم نجوم لجن اولی خان

مطلع داستان وموعظه

اشیت حکمت سوزین یا ابن آدم اقیدر چشم سیلابن دمادم
دیر یاشو که عقلك جان گوزین آج که اوکلدی مات اولپدر نیچه لجاج
اجل اسبی یاپی روز عمری دونکندی جلیله هیچ عمری
صقن تورز قضاسن برکون ایام دونرشاه ماتکیچون لجوری کام
جهان نطعنده شاهی اغذن ماتك فراغت قل دخی جمدن اوقات
که کجدی غفلتیله عمر یارك تلف قلدك هواده روزکارك
اکوب جرمك دروندن یوق آهك ولی بحر محیط سن گناهك
قیوبن طوغر راهی یوردك پیچ عمل کسب اتدك عقبیچون هیچ
هواك طیلسانن اندك افسر اکمادك سرنجامك نولیسر
کاله دم که اوله روحك شمع تی تاد مکانك دشمن آله گوزلرك خواب

کذب مال ومنال احوال دلدن — زبانک فارغ اوله قال وقیلدن

لباسک اطلس ودیبالریکن — جلیسک دلبر وزیبالریکن

اولسن قبر ایچنده طعمۀ مار — کیمسنه اولمیه سندن خبردار

نه زورک قاله قوت ایلمکه — نه دیلک قاله بر سوز سویلمکه

شو دکلو دونه دوران آسیاسی — تن پرلاشک اوزره ایت قیاسی

غبار ایده خاکیله یکسان — یوییله کلک اوزره خط انسان

کچه اوستیکه لخته ساله ماه — که قلمایه بر آدم سندن آگاه

اونیده دللرادک اغنیه یاد — توزیده یر یوزنده خاکنی باد

کزاقن می قلرذره سماعی — یه جمدندر یه رستمدن وداعی

مرکب طوردغک دارک سواسی — یه فوردندر یه فغفوردن دواسی

فلک بر آسیادر کندم آدم — اوکیدر نیجه بیک جسمی دمادم

فلک دور ایده چونکم آسیابی — اوکیده نیجه بیک افراسیابی

قنی نوشیروان شاه عادل — جهان مهربیته عاقل ویرمیه دل

قنی قیصر یه قانی شاه دارا — فلک کیمسه یله قلمز مدارا

زمین اوزره زمانه یوقکه دوران — که برشاهک یرین اتمیه ویران

کمانسر هر قدمده بصدغک خاک — یه خسرو یوزدر یا دوی ضحاک

حقیقت صافی بیر یوقدر که هرکز — که آدم طپرقی اولمایه آمیز

که ایدیدرا هلدا تا بو سوزی یاد — بصرسک هر قدمده روی شهزاد

بو نقل اوزره سماع ایت بر حکایت — قنانک جور قهرندن شکایت

حکایت آنست که سلیمان نبی م در علاج او طبیبان عاجز ماند

توارنجده کلبدرکم سلیمان — دوکندی وعده سن چون ایردی فرمان

شکست اولدی زیاده ذات پاکی — ازیله بشلدی آب ایچره خاکی

مبارک جسمی سست اولردی مدام / زیاده اولردی ضعفی اتسلر ام

لوتیبن نبضنی کوردی اطبا / تنندن جان این بشلامش ابلا

بوددک بلدلر یوقدر علاجی / ولی انجمسون دیو مزاجی

بریکوب بوخ اتدیلر بهانه / که بر معنی دیلر عادتانه

محال اوله انوک اولماسی امکان / دیلرکم اودر بودردده درمان

بورایی ایلیوبن دلده بنیاد / سلیمانه کروبن اتدلر یاد

دیدیلرکم بودردده یا سلیمان / کرک بر کونه نوکه اوله درمان

کم انوک اولمیه خاکنده هرکز / تراب آدمیدن ذره آمیز

سن اندن نوش ایدن بس آب صحت / که ذاتک خوش اوله قلمایه علت

اشتدی چونکه بو نقلی سلیمان / دیدی جنه که وارک تزده الان

محیطک ظلمت بیننده طالک / یولب عقبین کلندن ایرب آلک

کتورک کوزه اتسون آنی خزاف / که نوش آبی ایده رنک می صاف

اشیدب جنلر بس بو کلامی / سن تاج اتدلر امر امامی

کتوردیلر کلام اتدوکی ایجاب / دذب برکوزه صوندیلر طولی آب

همان دم که لجدی اندن لجل درمان / دیدی کونه که صحتا یا سلیمان

سلیمان دیدی کاکم ای نادی / کم اتدک اولا قبل الفوادی

بوراسمه کلدی اول کون جوابه / که دنیا یا سلیمان بر خرابه

براولی خوجه بیدم بو فناده / قرار ایلیمزدم بر بناده

نهایت بوغدی ما لمه لحق / کیدردم هند و سندده محقق

تجارت ایلردیم دایم الدهر / دوریشب جمع ایدردم مال بالقهر

دین دیدم جهانک کنج و مالن / ولی کمازدم عمرک زوالن

سوردم کی زیاده مال و کنجی / تفکر اتمزیدم که ایره رنجی

جهان چرخی یوغومه اولبس دلم یونو عیله چوروریکن ایام
بنه بر کون دل افکارا چدی فالی نه طورورسن دخی دیره دیوب مالی
تجارت قصدنه ایله سیاحت که مالک ادتوب اولا بی نهایت
بغایت غالبا اولدی بالکه بو فکر دلمدن کتمز اولدی سود چون ذکر
دلم صید اتدی دام حرص خاین خدانک خود مقدر امر کاین
بیلیمدمکه بولمده نهانی کم از اصیددن ایدم چوق زیانی
نه کم بو مثل مروی سلفدن صقین عمرکی مال ایچون تلفدن
قناعت قلمدم وار اینه کنجک طمعدن دشدی جان دامینه رنجک
مثلدر نتکم اهل ادراک کشینک کوزنی انجق طویره خاک
محصل قصد ایدوب بر نیجه تجار متاع هندیه اولدق خریدار
قودق بر کشتیه رزقی تمامت که ایره وز کشور هنده سلامت

کروب بحره چوره اندک هنده عزمی بیلمادک که اجل ایلدی جزمی
کدرکن بحر عمان ایچره بی باک دونوب چرخ دوائر افلاک
کسیلوب سمتموزک باد بر کون مخالف اسدی اتدی کوکی دون
ییتوردی بادبانی کشتیبانی دوان اتدی هوا اولوب عنانی
سراسیمه اولوب چوقلدن استاد دوشردی کشتموزی ظلمته باد
چو دشدک ظلمت ایچره اضطرابه کوزوموز شام عالم ویردی خوابه
قرار ایدوب سفینه اول ارادە قرلدق قلمیوب زاد ونواده
چو ریبوب وار دق انی غرق آبه ایرنجه دکین جنی ترابه
یقوب جسم بس آخر نار هجران دوزلدم کونه اولدم یا سلیمان
بن اول خاکم که ایلدم روایت سرانجام کدشتمدن حکایت

کنایه

عجبدر گردش چرخ کبود رنگ — که گاه دلشاد ایدر و گاه دلتنگ
عجبدر گردش چرخ ستمکار — که بر دم شاد ایده بیک دم ایدر زار
بو غمدندر سماع چرخ افلاک — که بیش کون صاغ اولن بیک ییل اولر خاک

تنبیهات

نه اصی استمکلک کیبی درمان — اجل سهمی ایرشدردکده پیکان
اطبانک علاجندن نه حاصل — کیشینوش ایدجک زهر هلاهل
چو زهرابکم حیاتندن یوبه دو — نه اصی استمکلک نوش دارو
ظلمدن بصره ویران اولسه داده — شروع اتمکلک اتمز استفاده
مریضک قلسه صحتدن مزاجی — طبیبک اصی اتمیه علاجی
کیشینوک جانینه یتدکده رنجی — یوق اصی عالموک خرج اولسه گنجی
ارشدکده حقیقت روحه فرمان — یوق اصی آره مقدن اکه درمان

ویرن حقدر آلن حقدر محقق — تعالی الله کم افعالنده مطلق
انوک ذات ابد بر خالق ناچیز — او شاهی قادر و بز عبد عاجز
یوغیکن وار ایدندر کایناتی — دلرسه یوق ایدر هم ممکناتی
دیوب آمنت خیری قل شهادت — که یاربی اولسون اهل سعادت
مقارن اوله تا کم عون رحمان — کم انده ایرشور هر درده درمان
عنایت ایله ای حی توانا — که سنسن جمله منعم بزه دانا
سفر قلدقده دنیادن الهی — کیدم بونده قیوب جرم گناهی
بکا همدم قل ایمانومی اولدم — او دمکه بونده قاله یادوهمدم
دخی قبرم ایچین ای فرد یزدان — منور ایده دایم نور قرآن
مواددن ایدمدم خیر اعمال — که تا مأنوس اوله یادم دشمیم ضال
مکر فضلک ایره بنی جوابه — مبدل ایده جرمومی صوابه

اکر لطفکدن ایرمزسه چاره — قلم دوزخده محرم یوز قاره

خدایا رحمتک دریاسی بی حد — دخی قوللر کلده جرمی بی عد

اکر بر قطره فیض ایتسک محقق — یوبه جرم جهان اهلین مطلق

تمامت ماسوایی ویره غرقه — هدایت ایره اهل غرب شرقه

مطلع داستان وموعظهٔ دیکر

ایا محبوب ادینن ملک مالی — اونتدکمی زمان انتقالی

ندر بو قوری سودا کم بیلورسن — ندر بو جیفه کم دلدن دیلرسن

قیوب کتسک کرک خود آخری کار — مکر انمزسن اوله موت افکار

اکا جهد ایت که ایرلمایه سندن — اودمکی ایرله جان مرغ تندن

دورش بر نسنه کسب ایت کتدکک دم — بله کیده اولا عقبیده همدم

قنا بولدقده جسمک بولمیا اول — اراغ اولدقده یارک اولمیه اول

کشی یه مال وملکی اولمیه یار — عمللدر عمل یار وفادار

اودمکی دوره اوراق قالک — کدب سن بونن قورسن ملک مالک

الا امزسن ستوکله بیله برکاه — عمل قلکم عمللر ساکه همراه

دورشب امر حقه ارتکاب ایت — مناهیدن حذر قل اجتناب ایت

جهانک ترک ایله مهر مالن — اکا در موتی هم یارین سؤالن

تلف قلما صقن عمری حذر قل — دغلدن قلبی پاک ایت صاق ذر قل

قیاسا عمر کوهر در خداوند — سن آنی اکلدک خرمهره مانند

که صرف ایدرسن آنی رایکانه — قیوب سودی ویررسن ها زیانه

دورش نفسیله دائم ایله جنکی — دمادم یاد قل هم قبر تنکی

اونیتغل نوم غفلتدن قرنداش — هوا وحرصه اویب اولمه قلماش

قنادارنده ذاتک اکله مهمان — یتر همسایه موتی ساکه برهان

گوزك آچ غافل اولما كم بو افلاك — بنجه ذات شريفي ايلدى خاك
سكا قصد ايتمه‌يه صنمه بو ثعبان — بو ليحق فرصتوكى ويرمز آمان
ديمز بو نوجواندر يا خوب پير — قتنده خلق عالم جمله‌سى بر بر
اجل قاتنده عالم خلق يكسان — ديمز كم بوكدادر يا بو سلطان
طبيعا عمره كم بو قدر ثباتى — ايرر بيك ييل يشاريسيك مماتى
دوا ايله ديليم عمر ايله درمان — بولنسه موته بولوريدى لقمان
كه اوچ بيك ييل يشادى عاقبت مود — ايردبا ولدى اوده ساير كبى فوت
كل امدى وارسه باشكده عقلك — نيه ايرشدى فهم ايت دمز نقلك
كمانك يوق بلورسن خوذ بودارى — قيوب كتسك كرك در اضطرارى
كدن خوذ كيرو كلمز بو فنايه — نيه نيچون تكيه لنورسن بنايه
بنايه تكيه لنمك عين غاهت — اكادل بغلمق لفقد سفاهت

اوكم دونديجه دوران اوله فانى — عمارت ايتمه‌يه عاقللر آنى
ايلكرو يا شينلر داست بيك ييل — مرتب دارا ديمزلرمش بل
بود كلو عمرده نه خانه — ايده بوزدرلريش عاقلانه
زمانك آخرى خوذ شمدى غايت — دخى هم عمره سكسن ييل نهايت
بود كلو عمره بيك ييللق بنايى — اوررلر اولديلر اكما بوب فنايى
بلركن موته عمرك انتظارن — فنانك اكلريكن هم قرارن
نه جهد ايتمك كرك بونى ثباته — صغيناجق بر اوله چونكه ذاته
بو نوعه بر حكايت بر بلاغت — سماع ايت بندن اى كان ملاحت

حكايت آنست كه نوح نبى م نهصد و پنجاه سال عمر كذشته بود عمارت نمى كرده

سماع ايله نبى الله نوحى — او ذات اكرم و اول پاك روحى

طقوز یوز اللی بیل دنیاده مهمان اولیدی قومی ایچون دیدی قرآن
طقوز یوز اللی بیلده بو فناده نمی باران غمی ایچون بناده
براو ییدیکه بیتسه قدی سردن بلینه دک صیغردی داره دردن
بیلندن آشغاسی طشره نی دار یتوردی قودیر اوستنده هر بار
اودمکده یاغه ییدی برف و باران ایدردی بانی دار ایچره پنهان
اتورسه دیو چوکب صیغردی داره بو حاله حمدی کلمزدی شماره
سؤال ایتدکجه آکا بعض یاری که ندر بو بلای اختیاری
حضور اوزره براو ایت سکنه بنیاد که عمرک خوش کچوبن اوله دلشاد
ندر بو نیجه جفالر یا امامی دیدکلر نیجه نوحه بو کلامی
دریدی سائله کم ای صحابی حقیقتندر اشیدک بو جوابی
که بو دنیای بدخوبی وفادر بقاسی یوق فنای پر جفادر

هم امر ادی حیات ایامی یوقدر بو دکلو عمر ایچون بو داخ چوقدر
چو بر شیئک که اولمایه وفاسی جفادر انک ذوق صفاسی
کمان طوتنک مسافیرز فناده سفر اهلینه چوقدر بو بناده
نه کادیدر مسافیرک قرنداش قومق منزلده بر طاش اوستینه طاش
بو ییدی سائله دایم جوابی بنه بودر کلامک مستطابی
کچوروب بو طریقه عمر یادین دوکندی کوزنی قلمادی یادین
نیجه کن کوزلیسن خود زمانه که سودی عمر اوغرندی زبانه
عیاندر دونیدر نیجه چرخ کجرو نیجه عمر زمانیه کچر رو
فراست بو علیسینه بو مکاند براقسون اوقدی تحسین صد بار
اگر حلاج اولوسک مهر دودان سودر دور بنا سن مانند پنهان
دمواک جمشید بیسک بر کون افلاک طوتیب ایلر وجودک جبه سن چاک

اجله بولیمایه كیمسه درمان اگر بقراط اوله اگرچه لقمان

چو نوحك قلمدی دنیاده آبی دلدی عزریه واره ماهتانی

ادرشدی مدت عمرینه غایت نه مدتدر كه ایرمیه نهایت

فلك جام جمین آكاده ویردی دمدی بوبو دكلوبیله ایردی

دوكندی چونكه دم قلمادی دانه اودم عزرائیل ایندی قبض جانه

كوروب دارچره نوحك بویله حالن تعجب برله دیرتدی مقالن

دیدیكم یا نبی الله فناده ندكلو ییل یشادك بوسناده

دیدی نوح نجی الله مرسل طقوز یوز اللی ییل بلكل مكمل

پس اولدم دیدی عزرائیل آیا نوح بودكلو ییل تنوكله یار اولا روح

بودكلو عمر نیچون بر ایو دار یاپوب خوش كچمدك ایچنده هر یار

دیدی نوح نبی كم شبهه یوقدر سن اردنجه اولانه بوده چوقدر

سنی اردنجه ادراك ایدن آدم جهانه شاد اولب نیلر و بر دم

كتشینوك اردنكم سن اوباسن جهانه آنی سن صاغمی قوباسین

دیوب طاوس قدسی اچدی پروان شكار باغ فردوسه اوشهباز

قفسدن طوطی قدسی سی اوچدی قوب بو كلخن كلزاره كوچدی

آكالاینود كلدی چونكه بودار قیوب بس اذرولادی عقبی كلزار

دورش جهد ایله سنده ماه وسالی یرك خلد اوله انسك انتقالی

دمی قون ایلمه جهد ایله هر دم كله بردمكه سنده قلمیه دم

تنبیهات دیكر

سوزمدن عبرت آل ای مقبل اهل یوقیسه مخزنی قلبكده كرجهل

بیدرسن بو فنای بر عنادر كوكلر بینی و یركم نی فنادر

بیدرسن بو فنانوك قصر و دارن كه ویران ایدسر در دور و وارن

یپرسك جهد ایله شداد بنیاد | یقر ذو دیله بر کون دوری داد
زهی ایله که اکما یوب فنایی | بناکی جهد ایله محکم بنایی
بیش اون کون عمر چون طرنه حفار | کیدب کندو سوره غیری صفاسن
اکامی دیلر ملك و عمارت | که کندو کتسه ایده غیری غارت
انوك حقنده در دعوای ملکت | که ویرمیه خرابه دور و مدت
هم اهلی دایم اولا شاد و خرم | قتادن دیللرینه کلمیه غم
بل اولدر ملکت باغ جنانی | دورش قلماغه انده جاودانی
الك چك بو فنادن کم اشی چوق | اکا جهد ایله کم کار اتقیه دور
اکا سعی ایله اغه فرصتی قوت | بیلورسن خود ادیشور عاقبت موت
اله بر دلخی کرمز عمر اوقات | کچورمه فرصتی کیدکده هیهات
ایرشدکده اجل خوذ ویرمز آرام | قفسدن مرغ اوچیجق اولیه رام

کلامدی خضر یا بونی وفادن | فراغت قل مبرا اول جفادن
غمندن قلبك اغه پر جراحت | فراغت قل کا اولاسن اهلی راحت
که دنیا اهل دایم مبتلادر | هر افعالنده کسبی بیك بلادر
کمه قرور دی بو فانی غم آباد | که قلدر مادی آخر اکه فریاد
جهانك ذوق جوری عیش غمدر | صفاسی محنت و تریاق سمدر
محقق بل بودارك شهدی زهر | رضای حقی استه دایم الدهر
مصیقل قل دورش مرآت قلبی | زبون ایت صابم اولب نفس کلبی
دله حقدن کاریشه جسمکه قر | که ایده سن عقل نفس اوزره مظفر
عنایت قل الی خلاق اشیا | که مرده قلبمز اولا محیا

در بیان تمثیلات دنیا بمشابهت قناره

سماع ایت خسروا ابیات شیرین | غذادر روحه نوش ایت همچو شیرین

کاولا آیینهٔ قلبک مجلا کورینه اسفلندن تا معلا

کوره‌سن تا که انده هر نهانی ندر مثلک دخی مثل جهانی

کلامدی استماع ایت وصف حالک ندر عیشک خارجده مثالک

کمانسز دار دنیای غم آباد قنادادر کوسم تک دورنی داد

غم کبی قناده ایچره انسان مدامی منتظر موتینه یکسان

یتیشنجه نشانه تیر موتی یتو هر کون الم افکار فوتی

ودمکه مدتینه ایره غایت ایریشور انتظارینه نهایت

دوکانور دانسی و قلمز آبی الم اولور کمانسز اکتسابی

ایر عزرائیل آنی همچو قصاب اولور جانبین ایدر جسمنی تاب

بوزلدقده چو کنج جان طلسمی اولور موریله ماره باب جسمی

قرینندن جلیسندن اوکو یاد اونیدیلر دونزک دوزنی داد

جهانه کوبیا کم کلمش دی مرادی فانیدن داد الامشدی

آزکدن بویلدر بو چرخ کردون دوکر بو بوغه هر کون نیجه بیک خون

حذر قل جلیسندن کم بو خونخور سنیده بوفنادن ایدیسر دور

کمان دوتاکه بر کون چرخ کچرو دونرک عمر بسک داغ کچرو

نیجه عیاد عاجز قودی آلی باصیدر زوریله هم نیجه زالی

مطلع داستان در بیان عمر بی وفا

ایا عمر القصیر وطول الافکار ندم دورسن که المدد آخری کار

سلیمان تختنی ویردکده باده سکا سور مزمی صانورسن پیاده

سکندردن جهانی الدی ضربی دمدی بر ملکدر شرقی غربی

سلیماندن سکندردن الدی تاج صنورمیسنکه سندن المیه باج

میسر اولمیه صحت مدامی حقیقت بوقدر عمرک دوامی

قیاسا مثل عمرک ماه تابان　　که دایم کیمده اولماده نقصان
چون این ماه وش عمر ای عزیز　　دکلدر تاب شمعک وار ده جریه
که روحکدر وجودک ماهتابی　　طولینه چون قمر قالمز تابی
نهایتکم اوله ماهک انتهاسی　　جهاندن ناپدید اولور ضیاسی
اوکم یوز طوته نقصانینه هر دم　　کند کلو طولسه برکون اولور کم
اکاکم دایم اوله پیشه نقصان　　سن آنی اولمدن اولدی بل الآن
اراغ اکلامه بر دم موتندن　　بل آنی کیم یقیندر ساکه سندن
حیاتک بغلودر بر نفس ده　　بنانکم طوطی قید اوله قفس ده
بوزیله چون قفس بولب زوالن　　اچر طاوس قدسک پر و بالن
خدادن برکون ایرب روحه فرمان　　دریسر دفتر قالور کی دوران
دونرلک لاجرم بو چرخ دوار　　تنوک برکون ادیسر طعمه مار

بنای قاندر زیرا که جسمک　　مباینیله بند اولدی طلسمک
مباینیله ترکیب اولسه بو ذات　　اجل نطعینه ال قارب ایدر مات
چو اصلک آب و خاک و آتش و باد　　بناسی آب و کلک قلمز آباد
نهایتکم جمع اوله آبیله آتش　　اولور بیری برینه ضد سرکش
مقادن اوله چونکم آتشه آب　　قرار اتمیه بردم شعله و تاب
اوله چونکم بنا باد اوزره بنیاد　　دوشر برکون یوزیلور قلمز آباد
هوا اوستنده آرام اتمیه خاک　　اکر وار ایسه عقلک آکله ادراک
بو سوزدن بلکه بنیادک فنادر　　بودار بی وفادن بر عنادر
عناصیر ایله اولدک زیره قایم　　بولر خود بو بونیوک ضد دایم
بناکم اوله اضداد ایله بنیاد　　عجبدر بردم اولدوغیده آباد
چو اضداد ایله اولدی اتصالک　　حقیقت وار در کر انفصالک

محقق بلکه بر کون ایرشب موت — نه رحم ایلیوب ایدسر فوت

نه رحم ایلمز شاه جهانه — ایشتمز ایتسلر عذر و بهانه

ایریجک موت اتمز اصی علت — مساویدر قتنده جمله ملت

اجلکه ایره اده من کمسه تعلیل — نه تأخیر ایده بیلدم نه تعجیل

نه مال ایدر نه حیله اکه درمان — نه عسکر زور نه خود حکم فرمان

بو یوزدن بر حکایت ای خداوند — سماع ایت شویلکم بی مثل و مانند

حکایت آنست کہ مرگ شهزاده را چاره نیافتند

مکرکم بر عزیز بر شیخ کامل — حدیث و نقل قرآنیله عامل

دیدی کوهر فروشیدم بن اول — اولور هر شاهه ایلتوردم مؤول

بینه جمع ایلیوب انواع کوهر — ایرولو شاهه کتدم بیله جوهر

ایلتدم تحفه‌می شاه جهانه — بنی خوش کوردی غایت کامرانه

عطالر قلدی ایتدم استفاده — جواهر قیمتندن اون زیاده

کتوردب باکه احسان ایتدی دمدم — اجازت ویرمدی ایدندی همدم

زمان کچدی ایرشدی چونکه نوروز — جمیع اهل دیوان اولدی پرسوز

دیدی شاه سیرمز وار ایتمیوب یاس — کدرمیسز بیله دیدم علی الرأس

وزیر و شاه و عسکر ایلیوب عزم — ایریشدر قبره آنی ایتدیلر بزم

مکرکم دار دنیا ایچره شاهک — بر اوغلی وارمش ظل الهک

شبابیکن پس اکا ایرشب موت — حیات کلشنی صولمش اولوب فوت

شهردن طشره بر مرغزاری — بولوب زین ایدیلر آنک کلعزاری

بیوب اول کلشن ایچره عالی قبه — مذهب اکثری بی نقش رتبه

قومشلر قبه ایچره ابن شاهی — کوروب شاه اغلدی و ایتدی آهی

کمالین عرض ایدیبهر کیشی الحق — طولات قبر ذکر ایتدی محقق

زیارت ایدوب اول شاه عالم   دیدی فكر كالده فانوس خیالم

الف قدومی دال اتدی فراقك   بنم اوغلم جهانده افتراقك

سكا درمان اولیدی تخت و تاجی   ویره‌یدم بن چكیدم احتیاجی

وزیران ثانیا ایدوب زیارت   دیدیلر اولدی جسمك ملك غارت

سكا درمان بولیمادق دیره عقل   بده لم دیمشلر دفعنه تقلا

سپاهیلر ایدوبن تیز شمشیر   دیدیلر سنكیچون جنكچون شیر

ایدیدك دشمنوكی پاره پاره   بولیمادق ندالم موته چاره

اطبا دیدلر كم ای جوان بخت   بزی اكسوك لكومز ایلدی سخت

بولیمادك سنك دردو علاجیك   ندردر یابس ایلین مزاجیك

طبقلر زردن اتمشلر اچین بر   زمرد برله یاقوت و دخی در

كتوروب خوجلر دیرلركه بی ریب   آیا دنیاده اولور شاهم عیب

بولنسه موتكه درمان بیك دم   بولیكا بزل ایدردك چكمیوب غم

پس اول صاحب ولایت شیخ برحال   دیدی سیر ایدجك بو كونده احوال

كوروب بو نوعه اولخلقی ولب دنك   دیدم الهام حقدر باكه بو رنك

تفكر ایلدمكه موته درمان   بولنمش اولمزیمش قابل امكان

به ندر بو نجه دردی بو نجه رنجی   دیوب ترك ایلدم پس بر كنجی

فراغی قصد نه پس ایلیوب عهد   او دارك تعمیرینه ایلدم جهد

تنبیهات آخر

كل امدی ای اولن مالینه مغرور   الك جك بو فنادن اولمدن دور

بو دنیایی كه هر شغلی هبادر   سعادت اهل دنیادن ابادر

جهان مهربنی ترك ایت ایرمدن مرك   سن اتمزسك اول ایدیسر سنی ترك

اجل بر كون قرر عمرك كمندین   بوزیسر لاجرم جان مرغی بندن

مدامی جهد ایله ایرمدن موت
دورش خیر ایله دایم اولمدن فوت

چکور خیر عملده عمر یاری
امور حقه صرف ایت دور کاری

دیمه بو کون ایدهیم یارین اولا
دیمز میسن که یارین عمره نولا

بیلور میسن بنه جان مرغ یارین
بوزب بندن قویب کیتمیه وارین

دو دلیشر روز شب خود دهر دشمن
دلر بر فرصتوک کم ایده بی جان

نیجه قصد ایدب اتدردی فریاد
نیجه بغدادی دیلی اتدی بی داد

کل امدی خضری ترک ایت مهر مالی
که غیرک در سن اتسک انتقالی

اکا جهد ایلکم کیتدکده همدم
اولب ایرلمیه عقبیده بر دم

حقیقت اولدر امر کرد کاری
اکا صرف ایله دایم عمر یاری

در بیان تمثیلات دنیا بمشابهت کربه

ایا سر قدردن کاشف راز
جفا عودندن ایله نغمه ساز

دل غمکینلر اولا تا که بی هوش
صدای قهر دنیایه طوتب کوش

بیان ایت ندر خارجده تمثیل
بودارلی وفایه دمز تاویل

کل امدی بو فنانک جور حالن
سماع ایت داخی تمثیل موآلن

بو دنیا فی المثل بر ماده کربه
که بیر طوغردغن فی البطن تربه

مثالی محکینوک دست دشدر
سمین شیرینی آمز نیجه کس در

حذر قل شیرنندن کم زهردر
اراغ اول عشرتندن کم قهردر

دمادم نیجه سینی کم حریره
دهانی بیله الدور غیری بیره

اشارتدر که دنیا خلق یکسان
سفر قلماده دردای کامل انسان

صقین ثعبان دوراننک دهانی
طشرلن یوطسون بر کون نهانی

وجوده کربه نیجه لر محقق
کوردسک کم کلوزنی چشم الحق

دیمک دردر بوکم ای اهل رحلت
بریدی چشمکوزی خواب غفلت

کوزك آچ یتمه طورغل عاقلانه
که اولبیلور قافله راهه روانه

اویغل خواب غفلتدن ایدوب جهد
طورورسه کر الست وقتنده که عهد

صمایمانکی کم اهل ایمان
صمایوب قایل اولور ویرمکه جان

بودر اهل ایماندن علامت
که قدیدن لازم ایده خوف قیامت

اگر وار ایسه سنده داخی تصدیق
طوت امر حقی که ایره عون توفیق

قولیسك قوللق ایله حقه یعنی
کرك دور فی المثل دعوایه معنی

هوا و حرصه اویوب ذنب ایتمه
قیوب خط طریقی اکری کیتمه

صفاتك ایسه افعال قبایح
دوروش ترك ایله جهد ایت طوت نصایح

که کیتمیجه اخلاق ذمیمه
سزا اولمزسك الطاف عمیمه

شرفیة ناس

ملائکدن شریفا ولماغه انسان
نه باعث اولدی بولدی بوبله احسان

سماع ایله که ایدم بو عقده حل
بو معنی داخ شرح اولا مکمل

بودر کیم ناس ایندی نفسنی رام
قومادی دانه دوکب حرص اولا دام

بو فضیلله شریف اولمش دور ناس
که مضبوط دور عقلینه خناس

وکرنی نفس اژدهای هفت سر
ایدرسه صاحبن رام کندویه کر

بهایمدن دخی کمدر محقق
دیدی انلر چون بل هم اضل حق

مطلع داستان در بیان مثال عمر و تمثیل دار فنا

کل ای ترکیب اولینتر آب و کلدن
سوزومی استماع ایت جان و دلدن

طینه عمروکه کیم دایم اولمز
بو دارك استواری قایم اولمز

اقرصونك قراری عمرك آنی
انر بیلك بنه کیم دار فانی

اقرصوده اولامی هرکز آرام
اسر بیل یا کیشییه اولمی رام

تفکر قل بو رمزی یا رجانی
تنی ترك ایلمدین یا رجانی

تفکر قل که عمرك دور ایام
دمین تیز کچمش ایدجون دور ایام

کشی صید ایده مز یادین هر دم
وصالك فرقتی وار شادینك غم

که هر لذت صوکنده وار مذلت
نه کم وصل یاره نار فرقت

نه وصلتدر کم اولمایه فراقی
نه قربتدر کم اولمز اشتیاقی

نه صبح اولا که اونك اولمایه شامی
نه چشم اوله کم ارمیه منامی

نه صحتدر که صوکی اولمیه درد
نه کرم اولا کم اکا ارمیه سرد

نه ملك اولا کم ارمیه خرابه
نه جسم اولا که کرمیه ترابه

کل ایمدی عاقلیسك ایله ادراك
وجودك یاقسن دهر ایتدی چاك

دلوکی بر غم ایت چشموکی بر نم
که بر کوچ دم زیادن دهر افزکم

اکدارای دهر بیسلده دوران
ادیسر دارکی آخرده ویران

جهانه شاهکن سام سواری
اجل اسبینوك ایلدی سواری

ادرکن زال کور شیرانه جنکی
مکان طوتدی ضریحی کور تنکی

دی دردن نامنه ایللرده دستان
نه اصی اولجق دللرده دستان

نه اصی قیصره یار اولدن تخت
کذر قلدقده غیبرك اولجق تخت

نه اصی اولدن دنیایه سلطان
کدا بیکه اجل ایتدکده یکسان

نه شاه اسکر نه صف شیکن بهادر
بو فانیدن اجلدن کیم رها در

مقدردر اجل حقدن محقق
رضادر اکه عبدك کار لحق

مقدر اولن اولمز لاجرم فوت
اکر رنج و اکر صحت اکر موت

اولیمز امر حقه کمسه حایل
نه کلسه حقدن اولا امرینه قایل

بولنمز حیلیله موته درمان
اجل ایردکده ویرمز بر دم امان

اجل ایردکده سود ایتمز رهانه
بولرلا بد چقرسك آسمانه

سماع ایت بر حکایت پر معانی
مناسب نقل مذکوره بیانی

حکایت آنست که یك کسی در مجلس سلیمان از ملك الموت می گریخته بود

روایت اولنور بو نقل مشروح   مکر عزرائیل اول قابض الروح

زیارت قصدنه اندی رسوله   سلیمان نبی پر اصوله

او دم وار ایدی مجلس اچره دنداد   سلیمانه مصاحب بر اهل یاد

کوروب عزرائیل اول شخصی حقیقت   نظر قلدی بغایت اتدی دقت

نظر قلدقده عزرائیل او مرده   سراسیمه اولیبن دوشدی درده

زیارت ایلیوبن کامرانی   ارشدی یرینه عزرائیل آنی

سلیمانه پس اول مرد مصاحب   دیدی کیم ای جهان ملکینه صاحب

زیاده قصدیله شول شیء چالاك   نظر قلدقده کلدی قلبمه باك

بیور باده که دشوار اولدی حالم   بنی چینه ایلتسون ساغ و سالم

بغایت دقت اتدیکم سلیمان   فراغ قصدنه بولمادی درمان

فراغتسی اولمادی چون بیسر   سلیمان باده امر اتدیکه بی عسر

ایلت بو مردی چینه بالسلامت   بیوردی چون بونی فخر قیامت

کتوروب باد او مردی چینه چون تیز   یتشدردی ولی کورنندی تقدیر

ارشیب چینه عزرائیل بفرمان   او شخصی بولب اتدی آنی بی جان

سلیمان نبیه بینه آنی   ادوبن دیدی عزرائیل بیانی

سلیمان دیدکیم ای قابض الروح   نیدی ماجرای ایله مشروح

دمنکده مرده دیدك ویردیکك باك   بغایت دقتکدن اولدی غمناك

دلدی چینه وارماسن زیاده   بیوردم باده ایر کوردی مراده

دیدی عزرائیل ای ظل الهی   بو بیدی باعث وجد نکاهی

بولون لوح اچره کوردکم اکا موت   ایرشمش اولسدی اولدمیر فوت

ولی چین اچره یدی قبض جانی
بو یدی لاجرم لوحك بیانی

بو راده کوردی آنی یا سلیمان
تعجب ایلیوب دیدمکه فرمان

بو یدیکم بو دم چین اچره بو وقت
اولیسردی حقیقت ایدشی موت

ولی بو بونره نیلر دیو دقت
ایدوب قلدم نظر اکا حقیقت

بنم دیدم ویروب اولمرده دخمت
بیومش چینه وارماسینه حکمت

خلاص موتك استه دی فنوحین
ولی بولمادی اندم قبض دوچین

کسنه قچمیبلده یا سلیمان
حقیقت بولمیسر موته درمان

یتیشیجك قضا بر کسنه مانع
اولامز ایرجك فرمان صانع

در بیان تصرف حق

تصرف حق تعالی نکدر لحق
کمسنه مانع اولامز محقق

بولنمز حکمتن دانده بر شی
کما نستر عالم الاسرار درحی

کرو کندو در علمنده دانا
وهم هر کارنه قادر توانا

نه دیلرسه قلور ایجاد و اظهار
اودر عالمی یوقدن ایدن وار

دیلرسه هم ینه آنیده وارین
یوق ایدر کاینانك اشتهارین

ایشنده فاعل مختار اول در
دخی هم خالق هر کار اولدر

دکلدر حکمتندن طشرن بی ریب
نه وارلسیه جهانده ظاهر و غیب

خصوصا نه اولا بوندن ارادات
بو وارایدب یوق اتمکدر مرادات

بو غیکن وارایدب ینه یوق اتمك
نه بیچوندر کلنلر کیرو کتمك

نه حکمتدر بو حالی کمسه بلمز
لسان قال قیل شرحین قلمز

بو سرك اصلنه ایرمدی کمسه
بو دمز بیچون خبر ویرمدی کمسه

بو کنته اولمادی کمسه واقف
بیان اتدی مفتاح و موافق

اشتدو کسه خضر نیك کلامن
دعا ایدب دی آخیرنه آمین

سنی بن معنی ایله ایلدم شاد — بنی سن داخی ایله خیر ایله یاد
الهی جان و دلدن باکه بر مرد — دعا ایدرسه اکا ویرمه سن درد
دمی آخرده ایمانینه ابلیس — ظفر بولماسون آنوک هم و تلبیس
دخی خوف اتدوکندن قورتار آنی — میسر ایله هم یار جنانی
جهنم رنجندن جسم و جانن — الهی صقله کوسترمه دخانن

نقل عن علی رضی الله عنه من عرف نفسه فقد عرف ربه

کل ای دل انده سر حقایق — کرم قل کشف ایت کنز دقایق
کلام من عرف سرن عیان ایت — مراد شاه مردان بیان ایت
نه دور نفس بلمک دمز مفهوم — بیان ایت تا که خلقه اوله معلوم
کل ای طالب راغب استماع ایت — نجه در نفس بلمکلک سماع ایت
نه شی سن نیه مظهر دشدک هم — بلرسک نفسکی بلدک یعه عنم

بو سوزدن معنی بودر ایله ادراک — سنوکیچون اولیدر خلق افلاک
ولی کندویچون خلق اتدی مولی — سنی لابد فلکدن کورب اولی
خلیفه قلدی نسلکدن معین — دیدی حقکده کرمنا مبین
عطا ایدب سکا بر پاک جسمی — معارف کنجنک قلدی طلسمی
ادندی کندویه قلبک نظرکاه — مسخر ایلدی هم نطق هرکاه
دخی بذل اتدی عقل و علم هم فر — وهم اشیایه ایلدی مظهر
دخی وجه حسن قلدی جمالک — کرملر ایدب ارتردی کمالک
که خلاق قلک بو لطفینی ایدب فکر — بله سن قدرتنی ایده سن ذکر
طوتاسن امر معروفین دایم — قولیسک اولسن قوللقده قایم
بودر نفس بلمکلک حقیقت — بوکادک ایدر آنجق هوش دقت
کل امدی سن سنی بل کل که کمسن — نره دن کلدک و نیله امسن

بله کورسن سنی یا ابن آدم — تفکر ایله ذاتوکی دمادم

وجود اصلکی حق ایدوب ایراد — یرتدی آب و خاک و آتش و باد

کلن وادیء نعمان چون قربیله — بوغردی دست قدرت صبحدم بل

نجه جوهر تونلدی اجل تادیب — نته کم کوهرک کان سرندیب

چو اصلک چار شیدن اولدی قالب — ویردی نفس روح و عقل غالب

جهان اشیا ایله اولدک چو بنیاد — جهان دخی او چار ایله در آباد

آنوکیچون اولیدر اصل ذاتک — ازلدن مبدئ بو کایناتک

حقیقت عالم صغرادر انسان — جهانه نوش اولدی اکه احسان

مشاهد دیده بان صنع الله — مکمل هم مفصل صاحب جاه

چو درت شیله موجود اولدی جسمک — تحقق کنج حقیچون طلسمک

ینه درت دیده سنده تونلدی موجود — که آلت اوله روحه کسب والاسود

حرارت نار آبیدر لعابک — تنک خاک و نفس باد نصابک

ایجل حذمتک ذاتکده اصلک — قو تلدی بیله سن تا باب فصلک

که حاصل اوله جمله قابلیت — بلوب لطفین ایده سن حقه منت

که یوقدن لطفیله وار قلمش — وجودک معنیچون دار قلمش

بله سن وارلغک امرینه موقوف — ایده سن درلو وصفیله موصوف

بله سن اول اولدر آخر اولدر — دخی هم باطن اولدر ظاهر اولدر

بله سن قادر و مطلق در حق — یرادندر جهان دارن محقق

ایدر بر دانه یه ببک ببک احسان — یرادر قطره صودن کامل انسان

اقیدر صوکبی چو جسم جسمه — صدا ویردکده لایتو ایدر اسمه

آنوکیچون صوکبی میل ایدرسن — نته نفسی نفس برله ایدرسن

نه ابییک دوشتکل اولمه سرکش — دخانک طشره ویرمه هیچ آتش

دوشنبه کبی صو کبی طاهر
اولورسک جنتی سن اکله ظاهر

اگر ییل کبی آغرسک هوایه
طوتیلیب الدیرسن ماسوایه

اولورسک اود کبی هر یرده سرکش
یرک یارین اولیسر لابد آتش

مطیع اولحقه اول قولقده قایم
دلکدن اکسک اتمه ذکر دایم

بیوکلر لره سوز عنف ترک ایت
دلکده اعتقاد دین برک ایت

بوغیکن وار ایدن کروا دن وار
ولیکن تربیه در دوحه تکرار

حجاب جیتزینی اتدرب سیر
لطیف کی عجبین وین بالخیر

که وارب کلده هر اطراقه آنی
کیوب نوران خلعت جسم جانی

کورن کوز کورمدوکی لطف احسان
بیه برید وکن انده انسان

بوده بر لطف در اول عالی شانک
کز افین کلمدک کیدر کمانک

سبب خلقت ناس

بودر مقصود خلقتدن خداوند
بیله سن ربکی بی مثل و مانند

وهر واری بیله سن اول ایدروار
دخی هر کونه مصنوعات اظهار

جهان داری معمور ایدن اولدر
کیمی مار و کیمی مور ایدن اولدر

تمامت نعمتک نوعین یکسان
ایدندر فضلیله خلقه احسان

حلاللندن ییوب تا طاقتی فکر
ایده سن ایلیوب خلاقنی ذکر

صلاته نه صرف ایده سن عمر دایم
اولسن یومی صایم لیلی قایم

ایده سن رازقه درلو عبادت
که لطفندن ایده اهل سعادت

اوده مله تنک کورینه ساکه بودار
بولاسن لاجرم حور ای دلدار

لین سن فضل حقیله جنانه
عملکر مرتبک در فضله جانه

کیمیسی حله اوله کیمیسی تاج
کیمیسی نعمتیچون اوله طراح

کیمیسی قصر اوله و کیمی کلزار
ولی عرض این حق لطفیله دیدار

بو مذکوره ایچون خلق اولدی انسان　　بو الطافیچون اولدی روح احسان

سبب آرام روح در جسم انسان

تن مکسوفه کیرمک روح قابلی　　معارف کسبیچون در شها بلی

تن اکا قسمتیچون قید اولمشدر　　نته علمیچون اولده صید اولمشدر

معارف کسب اده دنیاده تا کم　　بله اشیای محکوم حقی حاکم

فنون قابلیت علم عرفان　　طورب تحصیل اده اولدقجه مهمان

سرای لطف اوله علمه ادب جهد　　که منقولدر من المهد الی اللحد

فنادن وقتها عزم ایتسه خلده　　بولا حق فضلنی تا روح جلده

نه کسب ایدرسه بونده یارین الحق　　جزاسینی کورلیسردر محقق

اودمکله قالب تن اوله زایل　　مکان حیز اولمز روحه حایل

ایریشر شرق و غربه بکمدین دم　　مشقت چکمدن عزم ایتدن هم

نه کلسه قلبنه آنیده حاضر　　اولا کم اولمشدر کیمسه ناظر

شجردن میوه دیرسه بیک کز آنی　　بنه قطع اولمیه کیدر کمانی

نظر قلسه هر اطرافی جنانک　　کورینه حایل اولمز قصر آنوک

وهم باقیدر اهلیتونک حیاتی　　دکلدر آب و کلدن زیره ذاتی

کیلر بیمشسه حله چودرهم　　اکی دنک اولمیه آغرلقی هم

اوراده یوقدر زیرا کسافت　　که اکلا کا ولدر دار لطافت

بو ذکر اولینن الطاف الهی　　ستونکیچوندر اتمه اشتباهی

کدیجک بو فنادن ملک باقی　　بولیسرسن وهم محبوب ساقی

دمه کم بو فنادن عزم ایدیجک　　فنا اندر فنا اولم کدیجک

ستونک کبی لطافت کانی حق　　یعه غم ضایع ایلمز محقق

نه لطفک مظهریسن ایلسک فهم　　اجلدن اغزیدک لا جرم وهم

هذا در بیان انسان که مظهر صنع الله است

خدا اندکده مصنوعات بنیاد
قیامت یرین اولدقده آباد

کمالن اکلایچون مشاهد
یرتدی نطفه دن انسان شاهد

بله تا قدرتن کم درلو لونی
حقیقت ظاهر اتمش در دو کونی

بله کم آب اتمش شیئ طاهر
یوریمش شرق غربه لطف ظاهر

زمینی ساکن اتمش آتشی کرم
کیمین سخت ایلمش هم کیمنی نرم

دخی فراش اتمش بادی جایه
نباتاته هم اتمش آبی دایه

کنیله دوشن ایلمش جهانی
دخی دوار اتمش آسمانی

سمادن اندرب باران بی عد
بتورمش یرده نعمت خلقه بی حد

کم ایدر بونجه خلقک رزقن احسان
تماشا ایده مصنوعات یکسان

کیدوکن بله تا ذو الکمالک
قدیم و قادر و اول ذو الجمالک

بله کندویه ویرن اولدر قرار
بو مصنوعاته هم ایدن نظرکر

کزافن می صنورسن پس بو جمعی
اریبسک اکله طوت بو سوزه سمعی

عدم عد اولسه انسان شیدر دانا
کرکدر صانعک صنعینه رعنا

کرکدر اکا عقل و چشم و هم و وهم
کورب صنعن ایده تا صانعن فهم

اولا تا کم وکیف شیئه دانا
بله کم حق تعالی در توانا

سن اولسن ایلریسک داتکی فکر
بو احسانی کوب ایت خالقی ذکر

که قلبوکه اولا تصفیه حاصل
اولا سن تاکه لطف حقه واصل

دوریش نفسک اوزره اول مجاهد
درونکده لکی شیئه هم مشاهد

نه دیدی پیسه حق دین آفتابی
اکا ایمان کتور قل اذنکابی

محمد حق نبیدر اعتقاد ایت
دخی دینینه دلدن اعتماد ایت

بو نوعه بر حکایت ایدیم ذکر
سماع ایت لیکن ایدوب معتسن فکر

حکایت آنست که یکی از پادشاهان بوت پرست مسلمان شد دن دن ون قمقمای

مکر کیم بوت پرست بر شاه ظالم
روایت ایدرلر که اول اهل مظالم

خلایق اذره جوار ایدی غایت
یوغیدی ظلمنه هرکز نهایت

یقیننک مکر وار ایدی برجنان
عظیم الشاندی هم اهل ایمان

قلوبن شاه سنّی تیز شمشیر
ایر بر ظلم اهلنه جنک ایتدی چون شیر

اوروب تیغ اهل کفره شاه سالم
زبون اولدی قمو اهل مظالم

طوتلدی جنک ایچنده شاه جوار
دونب بختینه بحر و چرخ دوار

دیدیلر سنّی شاهینه که وار اول
طوتلدی دشمنک سن بر فرار اول

بیوردی پادشاه اهل ایمان
کتورک اکه ویرمک دیبو آمان

کتوردیلر مقیّد چون او شاهی
اودم امر ایتدی سنّی پادشاهی

بر اولی قمقما ایتدیلر آنی
قودیلر ایچنه اول ناتوانی

طوتب آغزینی دیدیلر ظلم ایدن شاه
همیشه بویله اولسون ای شهنشاه

کتوروب هیمه دن پس بی عدد بار
دم اوروب دیدیلر کیم اولدی دوزخی نار

قودیلر آتش ایچره قمقمایی
بله ایچنده شاه کج نمایی

اثر ایتدکجه نار اول شهریاره
دریدی یا صنم سن ایله چاره

حرارت تأثیر ایتدی چون بغایت
دیدیکم یا صمد سن قیل عنایت

کتوردی قمقما ایچنده ایمان
دیدی ای حق سن ایله باکه درمان

همان دم ایرشب حقدن عنایت
سحاب اغدی سمایه بی نهایت

ایرشدی ناکهان باران اولدم
او ساعت ییله کندی قلمدی دم

طغلدی آتش آب ایدب خسارت
بروورت کلدی رفع اولدی حرارت

ینه حق جانبندن اسدی بر باد
کتوردی قمقمایی ایدی فریاد

ایلتدی شهره کم اول کشوره دون — قودی دریا کنارنده چو بر مور

کوروب پس اول ولایت خلقی ناکاه — سمادن نسنه اندی اولب آکاه

دیدیلر اغزینی اچدقده بر مرد — ایچندن چیقه کلدی قلب بر درد

دیدیلر نه کشی سن دی عیان ایت — نیچون حبس اولندک هم بیان ایت

دیدیکم شاهدم که ظلم اهلی — قبول ایتمیشدم هم کفر جهلی

چکوب عسکر مکر بر سنی شاهی — ایرشدی جنکیچون خیلی سپاهی

بولشدق لیکن اول ولدی مظفر — بنی طوتدردی نیدم قلمدی فر

طوقدب قمقمه‌ای آتی بالجبر — قیوبن ایچنه دیدیلر ای کبر

بودر درد و جهانده جای سرکش — دیوب هر یا کیدن اوردیلر آتش

دریدم یا صنم سن ایله درمان — دیدکچه آرتدیدی نار هجران

دیدکلیم نازنین عمرومی ساکا — خسارتده کچوردم حیف باکا

صنم مهری دلدن کلی کتدی — صمد اسمین زبانم ذکر ایتدی

دیدم عاصی قلوکم یا الهی — عنایت سندن ای خلقک پناهی

خدایا سندن اولکرینه چاره — برودت ویر الهی سن بو ناره

دیدوکم دم ایرب بارانی عد — اوناری سیله ویردی بغدینی حد

بینه بر باد ایرب بو قمقمایی — کتوروب آنی بولدردی سمایی

ایرشدردی سمادن بو ارایه — خدا شاهددر بوما جرایه

مکرکم اول ولایت خلقی هستنی — بکالی کافر ایمش بوت پرستی

ایشیدب نص قاطع بویله بر نقل — تفکر ایلدیلر جمع ایدب عقل

کوریجک بویله برهانیله شاهد — خدانک برلکیچون مشاهد

تموسی صدقله تحقیق ایمان — کتوروب بولدیلر دوزخدن آمان

ایشیت عون الهی نیجه فریاد — ایرباندی او شاهک دوزخنی شاد

ایریشك درجه عون الهی
ثواب ایدر نیجه یوز بیك كناهی

رجای عنایت معین

كل امدی سنده حقدر استعانت
دلده دایم كه حقده یوق اهانت

یزه‌كی خوط ویقینده تراب ایت
خدانك دیلده عونین فتح باب ایت

كه یكلدر درجه حق عون الحق
هزاران شاه عونیدن محقق

بو ابیاتی كم اندم قاموس تقریر
ذهبدن لوحه یازدا اولسه تحریر

بو قوش دیلینه كم اولدم سخندان
بوكا بر دل كرك عینی سلیمان

كه رمز مستنه تبریك مقالن
نیه شامل دردر بیلكه موالن

زهی در یتیم سلك جوهر
زهی بحر معارف باركوهر

مكر خضری قنادده لخمدیسك
نیه شوخلكه صدرینه نشئیی دیسك

بو سلك درده كم ویردك لطافت
كمالیله كه درج ایتدك ظرافت

خدا الهامدر اكلامه كسبی
رجا ایچون دكلدر بلكه حسبی

مطلع داستان ان موعظه استفهامیة

ایا دنیای دونك مبتلاسی
نه دور دور جانكه بونجه بلاسی

بو بیش كون عمر ذركم ایلدك جمع
نیجه بیل خرج ایدرسك ایرمیه قمع

بقا دارینی كی عمرك خود عد
بولنمز نیجه بیك بیل سالله حد

اوكونكی عمر و كیجون ای بد اندیش
طیوردكمی عجب براج درویش

خدا ایچون الیوردكمی بر نان
فقیر اولنلره ایتدكمی احسان

دلكده وارمیدر هیچ خوف الله
نیه ایتدكمی كناهك اكوبن آه

تولیسردر بلرمیسن سرانجام
اجل خود صونسردر عاقبت جام

كذر قلدقده عقبییه فنادن
عجب راحت اولامیسن عنادن

بلرمیسن كه اولاسن اهل رحمت
غذابیلر ایرشدرمیه زحمت

عجب آسان ویره میسن جوابك
بولینامی برانکده ثوابك

دیم کجزده ایمان یار و همدم
اولامی دیبو دمدم یرمیسن غم

بولکده خود وار ابلیس کبی دشمان
مکر حفظ ایده ایروب فضل رحمان

بولاری فکر ایدرمیسن قرنداش
بو عملردن دوکرمی کوزلرك یاش

اکر بو واردانی بیلیوب فکر
ایدرسك صدقله هم زنکی ذکر

اولورسك امر سبحانیله عامل
حقیقتده اولورسن مرد کامل

دخی یارین قیامت کون دارك
قصور خلدا ولا وحوری یارك

واکر بو بیانی تمیوب یاد
طوتب ابلیس امرین ایلسك شاد

هوا بیه الذنوب ایدرسك اهمال
اویوب حرصه دررسك طورمدن مال

سفیه و کنج تماسن هم بدافعال
دینمیسنکله یارین نه اولا حال

کل امدی دیما طورمه عمل قل
کم اولدرساکه یارین یاد اولز بل

نه کلو ایلریسك مال بسیار
کدیجك سن اوغیرك دور دای یار

تمم دیبوب مالی ندرسن
سنك نکدرکه قویوبن کیدرسن

کیشیکم خستیله جمع ایده کنج
دلو در کم چکر غیری ایچون رنج

نهایت ایله اولکم دیره مالی
بلا و دردله طرتب زوالی

کذب کندو اولا غیر یلرك کنج
اولا ایلمن اصی کندیه رنج

آیا جمع ایلین حرصیله کنجی
بله ارتر صقین کنجیله رنجی

تدر بو نجه جقاکم دانه کندم
غدادن غیری یمز غیر کندم

تنك کویا قفس در مرغ جانك
غدای مرغی کند مدرکه نانك

اودمکه مرغ جانك دانسینی
دوکتسه ترع بولر تیز خانسینی

الامزسن بله بر دانه وارك
الور وارثلرك هم بیر یارك

کل امدی ای بودمزی ایلیك فهم
دورشب حرص ترك ایت حقدن ات وهم

كه حرص كنجنه اويبودلك بيچ / قيرمادك ذخيره عقبيه هيچ

فراغت قل كه دنيا بى وفادر / صفاسى يوق غمى چوق بر جفادر

قناعت قل اولب وارديسه قانع / قناعت اهل دوردر اهل صانع

قناعت اهل دوردر اهل راحت / قناعتسز دل اولور بر جراحت

جهانده بس دگلدر بر لقمه بر نان / زيادى دردسردر حق سبحان

اوكم ترك ايده مهر كنج مطلوب / اكا طالب اولورلر كار مرغوب

نريه عزم ايدرسه تارك المال / رفيقيدر خداى واقف الحال

نرده اولسه حافظدر اكا حق / ايدر لطفنده مستغرق محقق

بو يرده بر حكايت ايديم كوش / طوترسك معنى سندن ايدب نوش

حكايت آنست كه پادشاه بصره را كه الهام

حق رسيد

مگر كم شيخ منصور ابن عمار / درونى بر صفا اول كنج اسرار

كلدركن بصره ده بركون طوتب راه / سراى شاهيه اوغرادى ناگاه

ديدى كيمكدر بو خان ويران / ديديلر قصر شاهيدر دگل خان

ديدكده شيخ كامل بو كلامى / سماع ايدب اوشاهك بر غلامى

ديدى شيخه اشتمسون سوزك خان / ايشيديجك ايدر جسميكه بى جان

حذر قل كم بلاى پادشاهى / زياده مشكل اولور عنف شاهى

ديدى اول شيخ دانا پيشنه اولدم / بلا بنده ايريجك ايرشر غم

گروب شاهه خبر ويردى غلامى / ديدى دولتده وار اول مستدامى

كيدركن زاهدندن بير الاان / سرا ايچون كمال درديدى بو خان

ديديلر قصر شاهيدر بلا ريب / ديدم بن بويله ديمكلك اولور عيب

يوربكم زاهدا سوزوكى سلطان / ايشيديجك قومز دنياده بر آن

دیدم غم ایرمدن بوری گذرقل / دیدی غم بندن ایرندر خذرقل

سماع ایتدکده سلطان بونیانی / غضب برله دیدی اول شخصه جانی

گورکمز کیبی بنر بولك كه زاهد / بو رسمه سوز دیمز اهل مشاهد

بولب گتوردیلرچون شیخی شاهه / سلام ویردی ایریجك پادشاهه

غضب برله دیدی اول شیخه سلطان / سرا ایچون دین سنمی یدك خان

بلی بن وا دیدی اول شیخ نی باك / سماع ایله سوزم اولمه غضبناك

غضبدن شیخی حبسه ویرن شاه / گتورك دیدی بینه کمدن گاه

گتوردیلرچو شیخی بینه آنی / سماع ایله نتیجه بیانی

دیدی عنفیله شیخه تیز سلطان / نچون دیدك سرای شاهیه خان

دیدی اول شیخ کامل کم عیانا بت / بو قصری کمدن الدك دی بیانا بت

دیدی شاه الملهم مالیله الحق / آتمدن دشدی ارثیله محقق

دیدی شیخ آتکوز کمدن الپ در / دیدی شاه کیم اتاسندن قلیدر

دیدی اول شیخ دانا بینه تکرار / اکاده ارثیله می دکلمی بو دار

دیدی شاه بو سؤاله یوقمید رحد / دکیدر نسلمه ارثیله عن جد

دیدی اول شیخ اکمل کم ای سلطان / بو تقدیرا وزره پس اولمادمی خان

قنی نسلك که کلدی سندن اول / بو بنیادی یاپلین قصری مؤول

بو قصر ایچره اولرده حکم ایدردی / جهانی امری بیر ایدب کیدردی

بریه کتدیلر انلر حقیقت / اکوب ایلرمیسن افکار دقت

شها بلکه بر کون ساکده موت / ارلیشب اولسرسین عاقبت فوت

بو خان اولمادمی بو قصر فانی / قنی جدك شها کیدر کمانی

سریر سلطنت دنیاده ای شاه / محقق نوبتیله در اول آگاه

گوزك آچ کیم بو دنیانی وفا در / ایشی جور و عنا و هم جفا در

بو نقلی ایلدکده شیخ تقریر — دل شاهه همان دم ایتدی تأثیر

بیانی شیخ تقریر ایتدوکی دم — درون شاهه صلدی کویا دم

بغایت نوحه ایدب ایلدی آه — دیدی یکم سن عنایت ایله الله

فراغت ایتدی تختینی ایدوب ترک — دیدی بوده نه غمدر ایرجک مرگ

درون عشق ایله طغلره کندی — سماع ایت شاهیکم مقصوده یتدی

دیدی اول شیخ منصور ابن عمار — بو حالی ایشینه دوندی چرخ دوار

زمانیله مکرکم حجه کتدم — ایرشدم چون طواف کعبه ایتدم

حرمده کوردم اول شاهی که جانی — یقین اولمش چقه قلمامش آنی

ایرشمش مخصوصیه روح مهمان — ولیکن دیردی ای فرد یزدان

نه تختیله تاجمدن ایردک — محبت خلعتن دوندک کیردک

آیرمه یارب ایا غدن ای حق — صغندم ساکه لطفک چوق محقق

الهی یارب ایله باری منصور — جمالک پرتوندن ایلمه دور

خدایا بونده ایتدوکیسه مرحوم — عنایت قلکه اولم انده مرحوم

الهی قلدوکیسه بونده بیزار — نصیبم اولکه یارب انده دیدار

دیوبن تسلیم اولدی بو بیانی — بغایت اغلدم شاهی جهانی

دیدم حجاجه شاهک وصف حالن — دخی حقیله تصدیق مقالن

کوروب تجهیز تکفینین لحق — کتوردم شاه دفن ایدم محقق

یرنده بولمدم بوق میت شاه — دیدم نولدی عجب ای قادر الله

ایرشدی ناکهان هاتفدن آواز — ایا منصور بزاکا ایتدک اعزاز

آنی کم ملک وماندن ایدم دور — قلوردم روضه سن جنتده پرنور

آنوکیم بن اولم مقصود هر بار — بن آنی کوزلرم سن فارغ اول وار

بو مثیجون بر آدم آدنه انسان — بریته بیک بولر عقبیده احسان

بو قنداکم ایدنلر وارنی ترک   بنم اونک جزاسی ایرجک مرک

زهی لطف الهی بارک الله   زهی احسان که کسیاندی جهان شاه

تنبیهات

ایا فهم ایلین معنای نقلی   جهاندن فارغ اول جمع ایله عقلی

نه دوردر بو نجه خوفی و بلاسی   حذر قل که اولمیاسن مبتلاسی

جهانک قهردر جمله عیشی   بله در شهدنک ادبجه نیشی

نجه عیش ایلسون کیشی که موتک   اونیدرمی غمینی یعنی فوتک

مسافرخانه در بو دار بر قهر   کچیجک مدتنک سوروصونی زهر

ازلدن بویله کوردم بو جهانی   کلن کوندردر کوچر قونانی

فنی جدک زرنه کندی قران   اجل ایردکده سوردی چیری دوران

سکادخ اریسر فی الحقیقه   بکرسک ایرسه فوت اتمز دقیقه

بل آنی که اولیسن خاکله خاک   که ازلدن بویلیدر قانون افلاک

بو غمدن دایم اولغل چشم کریان   دم هجرا تمدن بغرو کی بریان

که عمرک بی وفادور بودر غم   سفرده در مسافر کبی هردم

ددی اول مؤمنینک شاه حیدر   که علمه خانه لحمد دور اول در

سفرده در کیشی دنیاده دایم   اولر قبرینه کردوکنده قایم

نجان قطع اوله منزل قلمیب راه   الینور یا نجون عمرک اول اکاه

بو فلکک حصه سندن سنده زنک   که بر کون دهرا دیسر ساکده آل

وجودک فنا سن ایدب افکار   جهان مهرین ترک ایت فارغ اول وار

بو بیش کون عمره نذر بو نجه عمار   طعامو که الو کاله قتنه سملر

حقیقتدن عاقلیسک اهل حال اول   جهانک جاهنی تو پامال اول

اشتدک بصره شاهنه سعادت   نجه ایردی ایدن سنلاج عادت

الهی خضریی سن اختیار ایت
فراغت اهل حجره اختیار ایت

دلندن غیر مهرک ما سوای
بعید ایله خدایا هر هوای

الهی رحمتکدن ایلمه دور
دخی هم مرقدینی ایله پر نور

اگرچه جرمنه یوق حد غایت
ولیکن لطفکا ده یوق نهایت

در بیان حواس خمسهٔ ظاهر در وجود انسان

کل ای دریای علمک دیده بانی
بیان ایت خلقه لطف مستعانی

دلکدن دردوکب گوهر نثار ایت
کلامک هر دماغه مشکبار ایت

اشاراتیله مشغول ایله ناسی
که حقک لطفنک یوقدر قیاسی

بکلی اهل غربی اهل شرقی
خدانک لطف دریاسنده غرقی

سنی کتدی عدمدن ملک جوده
کنوزی ویردی صحرای وجوده

خصوصا ذاتکه اوردقده بنیاد
حواس خمسه بیله قلدی آباد

اکا دادی چون اتدی عقل احسان
بلوب لطفن اولاسن کامل انسان

وجودک ملکنک سلطانیدر عقل
بودر اهل سنت دیدکی نقل

حواس خمسک اول سلطانه مأمور
عساکردر که خصمین ایده مقهور

عساکیر ایله اول سلطان بولب فر
اولا تا نفس خصم اوزره مظفر

ایدب مضبوط نفسی تا که سلطان
ارا یردن چقوب دور اوله شیطان

وجودک شهر اولمایه خسارت
قومایه نفس شیطان کایده غارت

طریق مستقیمی طوتبن روح
کیدب تا باب علمی ایده مفتوح

اولب قلبینه تا تحقیق حاصل
ایرب مقصوده اوله حقه واصل

سکا لا بد حواس خمسه و عقل
خطا ایچون ویرلدی ایشت نقل

انوکیچون ویرلدی اولب آلت
که روحک کسب ایده شوقیله حالت

انوکیچون ویرلدیکم محقق
طوتسن تکه امر اتدیسه حق

بو امر اجلی ایچون کلدك جهانه
سبب اولن بو ایدی امتحانه

بودر احمدك نقل طریقی
مجازی اکلمه فهم ایت حقیقی

بلندیکم حواس خمسه و روح
کزافین قومیش سنده بومشروح

بیانِ حواسِ خمسهٔ مذکور

حواس خمسه ندر ایلیم ذکر
سماع ایت بر بر ایدیب مقصدم فکر

بصر سمع و انف و فم وهم لمس
بولردر حس ایچون اول ذکر اولن خمس

شریف عضو بونلردر حقیقت
بولاره کیله ایلر روح دقت

بولر آلتدر روحه وهم ظرف
نتهکیم کوزیله آب اولور صرف

بو کوهرلرکه ذکر اولدی خواصی
نهایتسزدر ای تکری خاصی

کمالی هر برینوك نی عدددر
تعجب قلمهکیم دائم ابد در

بولطفی قلدی چون حق ناسه احسان
بو فضلیله اولیدر کامل انسان

خاصهٔ بصر

بصر ویردی کوره سن صنعنی راست
که بر بیرندن یوقدر ذره جه کاست

کمالیله ویرب زینت جهانه
قومامش بر برندن بر بهانه

صنایعن کورب تا صانعن فکر
ایده سن هم شریف اسمالرن ذکر

خاصهٔ سمع

دخی هم سمع ویردیکم کلامی
ایشیدب فهم ایده سن بالتمامی

سماع ایدب کلامینك معالین
طوته سن امرنی بیلب مآلین

سکا نفعی اولن سوزه طوتب کوش
قچاسن نی منافعدن دیرب هوش

خاصهٔ انف

بریده انف دردیکم دخانی
بدندن رفع ایدر کلکنه جانی

وجودك بردمیله کرمنی سرد
ایدر تا ایرمیه جسمینه بر درد

مواجبچون بر آلتدر که جسمه — اقاقت ویره تا کنجی طلسمه

دخی هم رایحه جنس ایدب فرق — بله حق لطف بحرینه اوزین غرق

خاصهٔ فم

اوخسوك بریسی داخ فمدر — کم اونکیله انسان محترمدر

لسانی لذتی سینی محقق — اوقم اچره مرتب ایلدی حق

لسانیله اوقیوب علم قرآن — بولا سن وحدتینه تا که برهان

ایدب سنیله ذوقن هر طعامك — ایده سن شکرن اول رب الانامك

خاصهٔ ید

بریسی داخ یددر کم طوتر تیز — دقیقه فوت ایتمز کاره هرگیز

یده رام ایتدی بیخ انکشتی کم حق — طوته صحفین یزه اسمین محقق

رکوعه سجده یه چون آلت اولدی — النده خط اسم الله بولدی

بیسه درلو نعم تا کامل انسان — دیه الحمد لله ای ذو الاحسان

نیجه درلو دخی وار آلت روح — سوزی تطویل ایدر ذکر اولسه مشروح

بو کوهرلرکه بر بر ایلدم ذکر — قونلدی سنده لطف حق تا فکر

ایدوبن دیبه سن الحمد لله — سنی وار ایلین سلطانه هرگاه

دورش حق قوللغیدن اولمه خالی — حرامی اولمه قویوبن حلالی

صقین عصیانه ایتمه بونلری صرف — عبادتن اجل روحه اولدلر ظرف

بله ایر شمسون ذنب ایتمه زنهار — بوقاتغله ده قادردر ایدن وار

نظر قیل عضو اکسو کاره کم دردد — چکوب یوردلر اولبیوزلری زرد

سکا عبرت نما خلق ایلدی حق — بله سن تا که لطفینی محقق

قدر حواس مزبورین

بصر قدرن بصر سوزدن سؤال ایت — نجسی خوتن اغلر کوشمال ایت

جهانی کوسترن کوزدر حقیقت
ایدن اشیانک الوانینه دقت

سؤال ایت قدرنی سمعک لصمدن
که لازم اعتشدر قدرین عمدن

صدای سخن ایشیدیمز اول کتم
ادرلرسه بزیه قرشو کوشتم

سؤال ایت قدرنی انفک قرنداش
بولب نی انف کورنیجه دوکر یاش

جمالک زینتی دودر محقق
اره انفک زوالن ویرمسون حق

زبانک قدرنی صورنی زبانه
همان دم بشلیسردر فغانه

زبانیله شرف بولمشدر انسان
دله اولدی کمالاتن اکثر احسان

الک قدرینی صورنی دست مرده
نیجه دشمشدر کورزنج دردده

الیله در جهانده کسب هم فر
الیله سن هر افعاله مظفر

بو نوعه خلق کورسک حق ذکر ایت
سنوک کبی در انلرده فکر ایت

مبانی بیله کسب ایدب ایضاح
بلوب لطفن ولایتالکه افلاح

جوهر شی تفضیله اولدی معلوم
بلند حکمتی تا اوله مفهوم

بللر حکمتنده حقی ماهر
کورب ضدی بیله هر شی ظاهر

نه دیلرسه قلور ایجاد صانع
اولیمز کمسه افعالینه مانع

خدانک قدرتی کفنده مرکان
کمسنه مانعی یوق حی مختار

اشندن عاجز ویرنا توانی
دلرسه شاه ایدر فضلیله انی

دلرسه شاه عجزیله ایدر فوت
دشورب قابولاره ایرکوردموت

بو نوعه استماع ایت بر حکایت
خدانوک حکمتندندر روایت

حکایت آن نست که حق جل وعلی سؤال کرد بعزرائیل

از ترحم

مکر بر کون دیدی عزرائیله حق
که روحه قابض اولالی محقق

کمه رحم ایلدک ای قابض الروح
بیان ایدب حقیقت ایله مشروح

دیدی عزرائیل ای حق توانا | سکا دوشندر ای علام دانا
ینه حق جانبندن ایردی آواز | عیان ایله که خلقه کشف اوله راز
دیدی عزرائیل ای خلاق آفاق | الکی کیمسیه رحم اولدی الحاق
بری بودر که برکشتیده نی عد | کیدرکن بحر ایله ناس استیوب جد
مخالف اسدی اول سمتک هواسی | بو بیدی امرک لابد رواسی
ایلتدی سنکده چلدی کشتیی باد | بو بیدی لوح محفوظکده ایراد
طغیلوب کشتی اولدی پاره پاره | خلایق غرق اولدی چون نه چاره
خلاص اولدی مکر بر عورت ای حق | او کشتی پاره سی اوزره محقق
او دریا ایچره اوچ کون آج و غمناك | کیدردی پاره اوزره کی چکوب باك
دخی هم حمل واریدی زمانی | بتوب طوغدی بر اوغلنجوغ آنی
سفینه پاره سنده قلدی کوزلک | دوشب غرق اولدی حفظکده یوق شك

او معصوم مادرندن اولجق فرق | دوشب دریایه عورت اولدی غرق
ایدیشب عودتوك جانی الدم | ینه دم چکمدن افلاکه کلدم
سفینه پاره سی اوزره او معصوم | بلیمدم نه اولدیسا که معلوم
اول اوغلنجوغه رحم کلدی غایت | ستوك حکمتلروکه یوق نهایت
بریسی داخ یارب بر اولی خان | جهانه حکم ایدب اول اهل فرمان
ایدب هر پادشاهه نامه ارسال | دوشردی نیجه یوز بیك بار اموال
زر و سیم خشتله بنا ایدردی بر شهر | اقتدی شهر ایچندن بر اولی نهر
نیجه بیك سیم و زردن دکدی اشجار | او نهره لعلدی هم جای احجار
زمینن اندی عنبردن حقیقت | بهشتک عینینه ایدردی دقت
الکی یوز اللی ییلده یاپلب راست | او شهرك قلمدی کارنده بر کاست
دیدیلر که شها دنیاده وار اول | تمام اولدی شهرستن شهسوار اول

بنوب قومیله آنی بینشدی   ندمکم پیک موت ایرب یتیشدی

اینوب آتدن چو بصدی آستانه   اریشب جانن آدم کردی سینه

ایکی یوز اللی ییللق شهرنی شاه   نجه دور کوره مدی یتدی چون گاه

کروب شهرینه ایده مدی عشرت   دوشدی لیکن اما کندی حسرت

اکا داخ آیا حنان منان   بغایت رحم ایتدم لیکه فرمان

سنوکدر نجه دیلرسک قلرسن   کم کیفینی هر شینک بلورسن

ینه عزرائیله اول حی سبحان   دیدی عزم حقی ای قابض جان

اوشا هیدی و کوزلک فی الحقیقه   بنوم امرمده فوت اولمز دقیقه

بن اول شاهم که اول معصوم تاجن   یتیمی شاه ایدرم ضمنه عاجن

ینه هم حشمتینه اولسه مغرور   دوشورب قابولاره ایلرم خور

جهانه حسرت ایدب ایدرم فوت   حقادتبرله شویله ایرکوردی موت

فرمان قول رب العالمین

دیدی اول کاینات کوردن کاری   جمیع ممکناتک پروردکاری

بنوم حکمتلرومه یوقدر حد   دخی هم قدرتم آثارنه عد

بنم یوق کمسنیه احتیاجم   ولی قاپومده واردر حدسز رحم

بنمدر اولولق قادردر انسان   بن ایتدم انلرکده دوحق احسان

نیه قادردر انسان که موتین   اونیده کبر ایده اکمایه فوتین

کمالی قدرتمله کایناتی   عیان ایتدم بکالی ممکناتی

دیلرسم هم ینه آنیده وارین   یوق ایلرم تعبسز اشتهارین

نه دیلرسم قلورم قدرتم وار   بنم کارنده قادر شاه مختار

دیدی چون بو بیانی حق تحقیق   دیوب آمنت سنده ایله تصدیق

که حقکدر تفرق کمسه مانع   اولامز ایرجک فرمان صانع

نه دیدی ایسه قرآن اکا ایمان   کتوردکم بولسن دوزخدن آمان

دخی هم احمدک قولین هردم طوترسک اولسن جنتده همدم

زهی جان اکه همدم اوله یارین کوره دایم جمالن چاریارن

خدایا حضرتی یارین محمد جمالندن ایبرما بلمه رد

سن آنی نور قلدن امین ایت دخی هم لطفکی اکا قرین ایت

جنان ایچره مکانن ایله گلشن یرینی شمس وش هم ایله روشن

قرادر ذنبله کرچیکه دوی نه غم یود قده لطفک بحری صوی

گل ای طوتی بو دری نظمه کوش ویا بو کنزی فهم ایدن دیر بهوش

دیه سن جان دلدن یا الهی دلرم سندن ای خلقک پناهی

بو نظمک صاحبینه ایله رحمت چکیب ایچره اکا کوسترمه زحمت

وهم حاجتلرینی ایله مقبول نه مقصود ایلیوب تدبیسه منقول

بونوعیله دعایی باکه انعام ایده توک ای رموز کنز علام

سریر سلطنت مسرور قلدی سرورین حزن ایدیم مهجور قلدی

حذر قل غرة اولمه عز وجاهه که برکون تا کهان یتمیه چاهه

چو ناس نازله ایردی خسارت سلیمان جنته ایلدی اشارت

دیدی او وطن کی ضربیله باده که ویردی بعض انسانی فساده

هوایه حاکم اولنجه حقیقت الوب بر نادی طرته اتدی دقت

همان اولدم هوادن ایردی آواز سرور جاهدن سن کل هله واز

حقیقت یا بنی بن اعدم عیب بشتمدن بولنور صولر بلا ریب

بوکاری حضرتکدن بیلرم بل نته غافل اوله پس عبد مقبل

اکر سن طغری بو دبسک طریقک مقرر ازمزدیم بن رفیقک

مسافرکم یتوره طوغری راهی ایلتمز منزلینه اشتباهی

سلیمان چون سماع ایتدی جوابی　　　کارمك بلدی بودور صوابی

متانوك نكتسنی ایلیوب فهم　　　ندامت ایتدی حقدن ایلدی وهم

چو یاد ایتدكده مسرورا ولدغی نقل　　　دیدی استغفر الله جمع ایدب عقل

شها شكر دررطوغریه حق سوز　　　ولی كریه زهر و آتشی سوز

ارا ولدر ایشدیجك حق كلامی　　　قبول ایدب اولادلدن غلامی

بنه راهینه عزم ایتدی سلیمان　　　بله وحشیله طیر و انسله جان

لذزكن كوردی بر وادیده بی عد　　　یورر غلك صغیری صنف بی حد

ندا ایدردی اول وادیده بر نمل　　　سلیمان كلیوركه ای جنس بی حمل

دخی هم انس و جن و وحشیلر طیر　　　سلیمانیله ایدرلر بیله سیر

كیدك بو آردن ای عسكر مور　　　بنره تا ضرر ایرمیه اولمیه زور

بودك قوت اولمدن وحشیله طیره　　　كیدك بو آردن بر جای غیره

ندا ایلدی اول نملك كلامن　　　سلیمان استماع ایتدی تمامن

ایرشدی چون سلیمان سمعنه قال　　　مبارك قلبی محزون اولدی در حال

بیوردی باده پس اول صاحب داد　　　زمینه ایندروی ویر تختم ای باد

سمعنا دیو باد ایندردی تختن　　　تمامت قومیله حمله رختن

همان دم كلدی بر نمل اوپدی جایی　　　اوكنده باش قودی قیلدی دعایی

دیدی ای تاج دولت صاحب ذات　　　بلندی عزت اولدقجه اوقات

اولالی سن نظام ملكه صاحب　　　غنی كوز كیله اولمش در مصاحب

مزید اولسون دمك دوندكجه دوران　　　فلكده ماه و مهر ایندكجه سیران

سلیمان دیدیكم ای نمل معزور　　　كمیسه واردی كلسون حاكمی مور

بوزاور دیدی بن كمدن كمینه　　　بولونور دم بولادلك هر غمینه

سلیمان دیدیکم ای حاکم النمل   هواده کیده ریکن حکمدن جمل
دخی کوچ کورمدین قلدک شکایت   نیچون ایلدک تیز قل حکایت
دیدی اول نمل حاکم یا سلیمان   بکا لازم دردکی کله برهان
شنایه یازدن ای صاحب تاج   نواله کورن اولمز خلقه محتاج
بلا ایرشمدن دراصی جانه   چون ایره نفع نه حفظك زیانه
غمدن غافل اوله چونکه چوبان   عجبمی کورك وشیر ایدرسه نالان
نه دوردر داعچون فهم اتمسه طیر   مقیددر محال اولراکه سیر
کرکدر پاسبان هشیار هر دم   بولنمز نفع صکره حکمدن غم
پس اولدم دیدی اول نمله سلیمان   اولیبسن جبلدن دنیاده مهمان
حقیقت بر سؤالم وار خبر ویر   صحیحین سویله سوزده قیمه تزویر
سلیمانه دیدی اول مالك مور   که بن بر یا عالم کوزلره خور

بو کون سنسن سلیمانی جهانك   وحوشك طیرك انسك داخی جانك
خدا نوك طلس یا مجتبی سن   ضعیفم ناتوانم جسده بن
سنوك تختك اوذره جایك کوزیم بیر   پیاده اتلو بیله اولیمز بیر
طوریحق قاضیه خصمین للحق   برابر طورمه دردر شرعا محقق
سؤالك وارسه ای مرد قابل   الوکه آلکه اولایز مقابل
سماع ایدب سلیمان نقل موری   الیبه الذی تملی بالضروری
دیدیکم یا نبی دیدی عیان ایت   سؤالك نیسه بر بربیان ایت
سلیمان دیدیکم ای نمل مالك   سؤالم بو جهانده چوق ممالك
ولیکن بر بنوم کیبی جهان شاه   عجب کورمشمیدر اولا جهان شاه
دوتلدن دورحوحك باکه مانند   کنوزدیمیکه مثلم بر خداوند
بیدی کشورده حکممله فراوان   یورتدم لاجرم منشور فرمان

سراسر شرق وغرب وبحر وهم بر | طفیلم در بنم بونلر ده سربسر
حقیقت دار دنیا لجره بر شاه | بولنمز سرکش اوله یا که بدخواه
بکل وحش وطیر وجن وهم انس | مسخردر یا که صنفیله هر جنس
بنومدر ملك ومالی کایناتك | شرفیم دخی هم ممکناتك
جهانی سیر ایدرم تختمیله | مهیا عسکرم هم رختمیله
چو شاه غل اشتدی بو بیانی | دیدی خوف ایدرم سندن نهانی
بو نقلك وار جوابی فی الحقیقه | ولی خوف ایتدردن دقیقه
سلیمان دیدی خوف ایتمه ای مور | خلافین دیمه نقلك تمام زور
دیدی اول مور شاهی یا سلیمان | حذر قل کبری قلمه دلده مهمان
وجودك کمتر اکله هر کدادن | نه کوردك جهانه ابتدادن
چون اصل ذاتوك اوله قطره نم | دیمه بن که فلان ابن فلانم

اولیلق حقده یاداشور محقق | که موتی غزلی یوق مختار ومطلق
نه دیکلر بیلور کاردنده ماهر | ایدندر امر کن دن کونی ظاهر
کمینه عزت ایدب شاه ایلر | کمینه کاری دون کون آه ایلر
سلیمان وسکندر شاه طمغاج | جناب عزتنده آج ومحتاج
نیجه شاه سلیمان کوردی مورلر | برینه ویرمدی امنیله امان
سکاده صونهدن دست اجل جام | دورش حقدن بکا قوت ایتمه ایام
وجودك حق یولندن ایرمه جهدایت | هوای نفس وعقلیله عهدایت
بنه اول پادشاه عسکر مور | دیدیکم ای رسول منبع نور
اکی وجهیله سندن یا سلیمان | اولیم سلطنتده کله برهان
بری بو شاه سن شرقی وغربی | بکا دائم ایلدم نقلیله ضربی
حقیقت بنده کی کون انسیله جان | الوکیله اولیسن یا که قرمان

الکنجی جتم تختوکی بنیاد
ایدیدر استخوان فیلدن استاد

بنم تختم دردست سلیمان
پس اولی بنم سن میسن الان

سکا تخت استخوان فیل مردار
بکا بر مرتضا نوک آیسی دار

اشیدی چون سلیمان نقل موری
الندن اتدی حزن ولی سروری

ینه اول مور شاهی دیدی بالله
دلی رنجیده اولمه بردن ای شاه

قولوکز خوش کورکم خانمز سن
وهم بو وادیده مهمانمز سن

دیو بر کردی انینه چقدی دلشاد
کتوردی بر چکورکه بوطنی زاد

سلیمانک اوکنده قودی اول مور
دیدی الطافکوزدن ایلکوز خور

اگرچه قدر بوقدر بو طعامک
ولیکن لطف حدسزدر همامک

او نملک خاطری اجل سلیمان
یدی اول بوطی لیکن قلدی حیران

دمادم والده دنکیدی مورک
بو نوعه حالنه اول کوزه خورک

صفقین خورد اکلمه دنیاده برشی
یرادن چون سنیده آنیده حی

کمان طوتما که هر یرده پنهان
یتود بر شیر ونر ای مرد مردان

ازان جانب سلیمان نبی مع عساکر روان شدند و راست آمدند بنای شداد

اول ارادن سلیمان جهان شاه
ینه عزم اتدی مقصوده طوتب راه

بلد تخت اوزره انباعی کدرکن
جهان ملکین جمله سیر ایدرکن

کوزندی بر بنا که تالله دیلی
بیابانده ایده من ای مرد مقبل

شعاعی برق اوردی شمس واری
دیبیدک باغ فردوسک جواری

نچه منزل ایلرودن موقل
کوردی چشم بر مکسورین اول

ایرشدی قربنه چونکم سلیمان
اینوب اول آرالقده اولدی مهمان

دیدی جنیلر اوك بعضیسنه اولشا | که وارالق بنادن اولق آگاه
بیله‌در جهانه اشتهاری | کمك بنیادی کمدر شهریاری
خبر بیلوك کلوك ایلك روایت | نجه در اصل فرعی تا بنهایت
گیدب اول جنلر سیر ایدب ایردی | سلیمانه کلیب شرح ایدی ویردی
دیدیلر یا رسول الله حقیقت | ندکلو اندوکیسه جهد دقت
بولمادق دیدیلر که درزنی راست | نه‌در ندر کمی کیفی نیچون کاست
دخی فوقینه ایرلشر ایدب سیر | ندکلو اچدوغیسه بر چون طیر
ولی فهم ایلدك کم ای خداوند | براولی قلعه درزنی مثل مانند
زر و سیمله خشتی بربنادر | ولی اکا نور اهلی کم فنادر
ینه اول صاحب تخت سرافراز | سلیمان نبی کاول شاه ممتاز
دیدی اول جنیلره ینه تکرار | اوچوك کی سرعتله همچو طرار

بنهایت دقت ایلك بر کدب عهد | اوچوك ایرنجه ایره ایلوب جهد
بولاسز تا که بالاسینه غایت | مقرر فوقینه خود وار نهایت
گیدوب جنیلر اچدی بالله پر | شودکلو اوچدلر کم قلمدی فر
ملائك تسبیحی آوازن اول جمع | حقیقت استماع ایلدی بالسمع
ایریشوب فوقینه طاقتدن آنلار | ندوردر بلمدیلر قالدیلر زار
ارایوب بولمدیلر بر نشانه | ولی اوج کوکس اتمش آشیانه
قدیمی هر بریسی بر مکانی | قبول ایدوب کچورمشلر زمانی
بو اوج کوکسن آخر ذی روح | حقیقت کورمدیلر که اوله مشروح
چکوب طاقتنه ایرمکلکده کی عسر | دیدیلر کم بو اولمز جهدیله یسر
جو سعییله بولنمادقده درمان | ارشدیلر دیدیلر یا سلیمان
میسر اولمدی طاقتنه ایرمك | بنه یا ابن فتح ایدوب یجینه کرمك

شو دکلو دقت ایندک ای سر افراز
ملائکک تسبیحندن که ایردی آواز

حکایت ایتدلر بر بر بیانن
اول اوج کرکسلرک اوج آشیانن

سماع ایدب سلیمان جهان شاه
اول اوج کرکسدن اولدی چونکه آگاه

اوقودی قاتنه مرغی سیاهی
کم اول بولوردی هر مرغه راهی

دیدی مرغی سیاهه اول خبردار
بنوم اغزمدن اول بر کرکسه وار

سلیمان دعوت ایلردی خبر ویر
سؤالی وار سزه لطفیله کل دیر

سمعنا دیسو اول مرغ اچدی پرواز
یتشدی کرکسه لا بد او شهباز

ویرب اول سلامی دیدی ای طیر
سلیمان دعوت ایلر سیزی بالخیر

او کرکس داخ دیدیکم علی الراس
یوز اوستنه واروم ایتمزم یاس

اچوب پرین اچوب ایرشدی شاهه
یوز اوردی عادت اوزره بارکاهه

دیدی ای شهریاری کائناتک
جهان طوردقجه طورسن پاک ذاتک

دعالر ایلدی شاهی جهانه
ثنا عادتدر انسیله جانه

عزیزی واشریفی کائناتک
رسولی پادشاهی ممکناتک

دیدی اول کرکسه اولالی جسمک
نه دکلو ییل یشادک ندر اسمک

بو یرده چیلدیغیسن عیان ایت
جوابن تیز سؤالیمک بیان ایت

دیدی کرکس جهانده یا سلیمان
یدی یوز ییلدر اولالی مهمان

وهم لاغت در اسمم محقق
اولالی بو یرده بم بلور حق

سلیمان دیدی لاغته اول آکاه
کیمیدی بو بناده حکم ایدن شاه

دیدی لاغت که سندن غیری بر انس
بو یرده کورمدم بن آدمی جنس

بو آراده یدی یوز ییلدر بن
بر آدم کورمدم سیر ایده جز سن

بن اولالی بوتی بطال کوردم
سپهرک زهرلی قتال کوردم

ولی وار بندن اولو داخ کرکس
بله شاید کوریدر اوله اول کس

اولیه عزت ایله اولی جهد ایت — ولوک جسرینه با صوب کجه دو
سلیمان نبی ابن پیغمبر — دیدی مرغی سباهه بینه اچ پر
بیش تیز کرکسی تا نیجیه وار — سلیمان اوقدی قل خبردار
طوردی مرغی سباه یوز بیره اوردی — بله اول لاغنیله یوله کیردی
قودی لاغنی جاینده ایدب سیر — یتیشدی کرکس ثانیه اول طیر
ویرب تکری سلامن دیدکم تیز — سلیمان استدی کلتمه هر کیز
اطعنا دیدی طوردی عزم اتدی — بله مرغ سبا هیله جویتیدی
یوز اوردی نبه واردی پای تختنه — دعالر ایلدی اول عالی بختنه
دیدی وار اول فلك دونجه ای شاه — بلادن صقلسون هر یرده الله
سلیمان دیدی اول مرغه که فکر ایت — سؤالم وار جوابن طغری ذکر ایت
ندر نامك ندکلو یاشدك یا شر — نه دمدن بونده سن ای کرکس ایت فاش

دیدی اغلقدر اسمم یا سلیمان — طقوز یوز بیله ایردی روح مهمان
طقوز یوز بیل عمر سوردم قناده — اولدم بچه چکدن بو بناده
سلیمان دیدکم ای اغلقی پیر — بو شهرك شاه کیمیدی خبر ویر
دیدی اغلق بو یرده یا سلیمان — کمسنه کوردم بن اهل فرمان
بو آزا کرده ذاتوك غیری ناسی — حقیقت کوردم وار ایت قیاسی
بو آرایی کوردم شویله خالی — ازلدن ای رسول ذو الجلالی
ولیکن اولی کرکس آشیانه — ایدبدر شاید اول ویره نشانه
بن انی بچه چکدن کوردم پیر — اوله کم ایده اول بو سری تعبیر
بلور اول غالبا کیم بو بناده — کیمیدی حکم ایدن داری فناده
سلیمان استماع ایدب بیانی — دیدی مرغی سباهه ایرشانی
یوری اول ثالثنی کرکسه وار — ذکر اول سلامم ایت خبردار

سلیمان سیزی استر دیو بلدر
معززسز کورکه پیران خسته دلدر

بیلدک ایشیدیجک بویله فرمان
طیورک رهبری بیک سلیمان

یوروب تخت اوکنده عزم ایتدی
یراوب طوردی آغلق بیله کندی

ایرب جاینه قلدی آغلق بیر
کیدب مرغ سیاه ایرشدی جوز تیز

یتشدی تا اتنجی آشیانه
فلکدن کوردیکم و پریشانه

براولی خانه یکوز اول بناده
مکان ایدب کچنمش بو فناده

وجودی جسته قلدن زیاده
قچوب رخشی قر اولمشدی پیاده

زمانیله دوکلمش پر وبالی
ضعیف اولمش یقین اولب زوالی

کوردیکم مرغ سیاه عضوین تمامت
محقق بولدی کرکسدن علامت

دیدی اول سلیمان جهان شاه
سلام کوندردی سیزه اولک آگاه

طوروب اول کرکس الدقده سلامی
دیدی مرغ سیاه بر بر کلامی

دیدیکم سزلری استر سلیمان
خبر ویردی سیزه قلدی فرمان

ندکلو زحمت ایسه لطف ایتسون
سؤالم وار خبر ویر سوزده کتسون

دیدی کرکس آیا بیکی امامی
سلیمان پادشاهم بن غلامی

نه جانم وار که دیم امرینه لا
بلی دیدم ایشتدم لیکن الا

ندیمکم یوقدور بنده لیاقت
کورورسنکم نه حاله ایردی طاقت

کوروب مرغ سیاه کم کرکس پیر
زبون اولمش زیاده قلدی تدبیر

ایتدی ساکه تحمل اولیب طور
سلیمان صحبتندن اولمغل دور

قبول ایلدی بیتیکک بو مقالن
سلیمانک کوره تاکم جمالن

رضا ویردی چو اول کرکس بو قوله
کتوروب اوقدی فوقنده حوله

الوب اول کرکسی بونیته اول طیر
ایرشدردی نبی الله بالخیر

یتشدکده سلیمانه سلامت
دیدی کرکسکه ای فخر قیامت

جهان طوردقجه بختک یا سلیمان / بلند اولسون یورتسون امر و فرمان
پناه اولسون سکا آندن الله / دخی هم بد نظردن ای جهانشاه
اشتدمکم نبی قلمش سنی حق / ایناندم صدقله دلدن محقق
قرم قلمادی که ایدم زیارت / ولی حمد ایتدم ایشتدم روایت
سلیمان دیدیکم ای طیر مقبل / بنم بر مشکلم واردر دی حل قل
کوروب سن خیلدن لابد جهانی / زمانیله که اولمیسن بی وفانی
که انجه نیک و بد کوردک فناده / حضور صحت و درد و عناده
اولمیسن بو فنا فنده ماهر / کچوردک کنافین عمری ظاهر
سؤالم وار حقیقت جمع ایدب فکر / جوابینوک صوابن ایلکل ذکر
ندر اسموکی اولدی عیان ایت / دخی اوقات عمروکی بیان ایت
ندمدور در بولالی هم بو یوردی / سلیمان چونکه بو نقلی بیوردی

سماع ایدب چو کرکس بو بیانی / دیدیکم ای رسول کامرانی
دمشقدر اسمه کرچیکه معمور / ولی ویرانه قلدی دهر ایدب زور
حقیقت بیک طقوز یوز ییلدر جوق / بنی وار ایلیدن محقق
ومم یوز بیله ایرشدم فناده / کلب مسکن طوتیجق بو بناده
سلیمان دیدی معموره عیان قل / بو شهرک شاهی کیمیدی بیان قل
کیمیدی بونده حکم ایدن جهانشاه / بزی بو سردن ایت لطف ایدب آگاه
سماع ایدب دیدی اول بیر معمور / بو یرده کوردم بن شاه مامور
بو آرالرده سندن غیری بر جان / حقیقت کوردم کر انس و کر جان
اولالی بیک سکز یوز ییلدر بن / بو یرده کوردم بر ناس جز سن
کلالی
کم اتدی کوردم بونده امارت / ولی ویران دکلدر بو عمارت
دیدی معموره اول شاه مظفر / سکا دامیکن اسب طازی فر

بنانوڭ طاقنه ایرهڭ میسیدی
بو شهرڭ ایچنه كرد كمیسیدی

دیدی اول پیر فانی یا سلیمان
بولیمادم اوچوب طاقینه دڭ مان

محال اوله بو شهرڭ اكتسابی
زه دندز بولنمابنجه بانی

مقرر بانی دوندكجه افلاك
زمانیله پناه اغش دردخاك

هوایه امر ایدڭ زوریله غایت
اسه بابینه ایرنجه نهایت

سلیمان باده امر ایندیكه چاك ایت
اسوب كی سرعتیله طرح خاك ایت

اطعنا دیوبن باد ایندی كی زور
بنادن خاك آنی ایلدی دور

بنادن نصرنی فرق ایندی ترابی
كدب خاك آشكاره اولدی بابی

كوزندی دركه پولاد اندن ذر دبرج
ایدب استادی صنعت ایلمیش خرج

ولی اولمش زمانیله سیاه رنك
زمینوڭ بد هواسندن طوتب زنك

مقفل قفلی زر اوستنده بو پند
قزلمش مستمع اول ای خردمند

نظر قلدی چون اول خطه سلیمان
دیمش كدای بوتن كلن اهل فرمان

حذر قل كبری پیشه اتمه ای شاه
سروره غره اولب اولمه بدخواه

حضور اكا اومه حظینی جهانڭ
بلادر بالی اولمسون كمانڭ

صفاسی یوق بودارڭ بر جفادر
ایتمه عهد نه كم نی وفادر

نجیه عهد ایدب اندی خلافن
سوزینی ما صدق سویلر كزافن

بولنمز عهدنه لیكن اودر لاف
تزی كور عبرت آل ای اهل انصاف

بزوم احوالمز در عبرت تمام
سترم ای فهم ایدن آخر سرانجام

كه بزداخ شرڭ كبی كماكان
سرپرڭ جهانه حكم و فرمان

بر اولی خاندم شرقی و غربی
یتوملمه ایدمزدی كمسه حربی

ایدلمزدی سپاهم كثرتی فهم
كورن عسكر ایدردی لاجرم وهم

یوغیدی كنجمه حد و نهایت
بولنمازیدی املاڭ كومه غایت

مدامی صید ایدردم اغتیوب قوت — دمادم مکم ایدیشور عاقبت موت
نجه در بلمزیدم علت و رنج — اجل مات ایتدی اوینایوب چو شطرنج
صنوردم مکم قلم دنیاده دایم — کیمسنه اولمزمش بونده قایم
نه چاره بالضروری ایلدم عزم — اجل زوریله ایلدکده چون جزم
شها عبرت یترون اولغل آگاه — که کندم بونده قویوب بار و بنگاه
قنی مالم یه نولدی تاج و تختم — دوکوب کندم قیوب غربتیه رختم
تهی دست ایلدم عقبیه رحلت — بکا یار اولمدی بختیله دولت
سپاهم زوریله بولمادی درمان — خدادن ایردی چونکیم امر و فرمان
بنه یازلمش اولقفله که ای شاه — بو سطرلک معنیسندن اول آگاه
بو معموری براغدک عمارت — ولیکن کلدک ایلدک امارت
گچرکن عسکریله ماورایه — یولومز اوغردی چون بو آرایه

چکلدی بابه فتح اولنجه کی عسر — زوبیله آخر الامر اولدی چون یسر
گیروب شهرینه کوردک کی عجایب — ذهبدن فضه‌دن داری غرایب
مزین لعل‌الله جمله قصوری — مرتب بربرندن یوق قصوری
قیوب تختنه چو شاه اولدم بو شهره — نه اولدی ایشت آخر بن بهره
شها بر قحط ایرشدیکم جهانه — بولنمادق اغیری درده دانه
برابر جوهره وزن اولدی بغدای — بولنمادی ینه قلمادی هیچ رای
تمامت بیر یوزنده نوع نعمت — یتشوب قلمادی چکلدک درد و نقمت
هلاک اولدق چو قلمادی زواده — رعایم عسکرم کرمرد و ماده
فنایه واردی کلی بولمیوب قوت — چو قوت ایرمیه نفسه ایرشور موت
شها ویرسم خزینم پاره دانه — بولوردم گویبا کم رایگانه
نفایس دیلمین دلطرب آج — بوکره قوزی نانه اولدی محتاج

یره ردیدم بنزدم دکمه خوشی
دمزدم بخت ایره اولم زبون

مدامی ایلریدم عیش وعشرت
دمزدم کم اولم آخرده حسرت

ایا بونده کلن سلطان عالم
فناکه عبرتم موتوکه دالم

بوکون باکا یسه یادین سکادر
اونتمه وارحق جای اکادر

بنه یازلمش ای بونده کلن خان
بودور ودر فتح باب اتمکه درمان

دلرسک کم بو باب فتح ایده سن
نچه آدم دده طوغری کده سن

قونلمشدر بو بابک فتحنه بل
زمرد دسم تابوت لچره بردل

بولب تابوتی اول مفتاح التیز
ادیشب باب فتح ایت طورمه هرکز

جناحن بر برندن ایدجک فرق
ضیا ویره همان بر نور اوره برق

شها اولدخ خالص سیم وزردن
شعاعی برق اوردر کویا قمردر

کورنیه ناکهان بر بودکه زردن
مزین لاجرم درلو کوهردن

لبالب فوقنه دک صاف مرجان
طولیدر بر کنوک ایچی کماکان

کیدوب اندن کوره سن بنه بر در
زمرددن دردر بر آق اخضر

کچوب کوره سن صاغکده بر قصر
مزین کورمش ماننذنی عصر

ذهبدن حقه ییله قصرلچی پر
دخی هر حقه طولی کوهری در

کچوب چونکم کره سن قصردردن
کوره سن بنه بر باب اندن زردن

کچ اندن ده کوره سن تاکه کی خوب
عجبنوکن شها بر قصر مرغوب

زر و سیم ازده کوهر درج اولنمش
جهانک مالی کویا خرج اولنمش

اول ادالقدن ایدوبن بته سیر
کوره سن ناکهانی بر دری غیر

مزین جوهری بر باب عالی
کورنلر دیر در خلدک مثالی

اول ارادده یوردر بر عقرب زر
یوری خوف اتمه کم اولدر دلیدر

الوک اوستینه اورفتح ایله بابی
کیروب سیر ایله کشف ایدوب حجابی

صناسن کم بهشت اعلیش زمینه   سرورازکون لابد دل غمینه
زمرددن مثنی دور بناسی   کدر کوردکده قلبوکک عناسی
ذهبدن سقفی داخ کارکاهی   کم اشتدی بو دسمه یاد کامی
اولارادن بینه غم ایله ای شاه   کیدرکن کوره سن بر عالی درکاه
یورر انده دخی بر عقرب سیم   کورنک قلبنه لابد کلور بیم
یوری خوف ایلمیوب فتح باب ایت   نجه آدم ایلدو طوغرو که کیت
یکرمی بر ایاق بر نردبان   ادیجک این ایا شاه زمانه
جواب ایرسن زمینه اوله غمناک   که بر در دوزله شب چکمه کل باک
اگرچه کوز کوزی کورمز ظلمتدن   ولیکن نسنه ایرشمز المدن
طوتب قر شوکه کلش طوغری دامی   یوری بر دمکه اولدک شهر شامی
بو شهرک فتحنه بولدقده درمان   بودرین سن یدی اقلیمه فرمان

چو مفتوح اوله بو مثل جنت   سلاطین بندک اولماغه نه منت
ایا احوال ملکک اهل داری   کچه سن چونکه بوطلمانی جایی
کورنیه سا که بر مرغوب یازی   که آدم فرق اولینه دردرازی
بو دریکیم ایره سن بر اولی نهره   که بخشش اولمش دردر قصوره شهره
ذهبدن منظره اطراف آبه   دزلمش دردکه کلمیه حسابه
نزادی بر ینه عنبر سرشت در   اولارا کویا باغی بهشت در
ذهبدن فضه دن قاموه درختی   جواهر در دخی هم سنکی سختی
زمرد بر کله زردن کیاهی   مکرکم انده یاتور شهر شاهی
هم اولی بر صنم تخت اوزره شاهک   یبینده قونلمش پادشاهک
صناسن کوردکده زنن آنی   ولیکن یوقدر جسمنده جانی
بدینی بسته ایدب بنده واری   طورن شخصک اوکنده یوق شماری

دخی مم اول صنم بو بیتنده ای شاه   اصیلو لوح ذر وار اولمغل آگاه
دلوسنکم بله پس صاحب الشهر   کلیدی کیمدن الدی نوری ایدب دهر
اوقی اول لوحی اولسون مشکلك حل   کم انده شرح اولنمشدر مکمل
ذهب لوحه قرب لفظ مدقق   بیان اتمشلر اسراری محقق
اوقودی خط قفلی چون سلیمان   نهایت نوحه بیله ایتدی افغان
دیدیکم کرکلدا ذکر شهنشاه   فنا اهلی فنادر باقی الله
خدایا موت عزل ایرمز ایدسن   مثالك یوق شریکك یوق احدسن
نکم وار غیر ذاتك جمله فانی   وجودكدر بقاده جاودانی
سنوکدر سلطنت ای حی صانع   بولنمز لاجرم کاركن مانع
زمین و آسمان و شرق و غربی   طتوبدر حکمك منشور ضربی
کمك نه زهره سی وار کم دیه لا   ولی درلر ثبوتك لجلی الا

چو بو وصفی سلیمان ایلدی ختم   وجودن خوفنده اکلدی کتر
دیدی بر جنیه یا جنی و دخیر   ایرش تابوته مفتاحی کتور تیز
کتوردی جنی چون مفتاح شاهه   الوب فتح اتدی بابی کردی راهه
کوردی بر در سیمین کتابی   منور ایلمش مابین بابی
پس آنی داخ آنی فتح ایتدی   کیدب بردم چوبر دهلیزه یتدی
کوردی عیننه بر خط ایله بند   لجی ایهام و نکته لیك سربند
دیمش که ای فتح ایدب ایدن سیر   جهانك جاهنه الدنمه یوقدر خیر
غروری ترك ایله جمع ایدب عقل   سکا عبرت یته رذ کی ایشت نقل
که بر ده شاهدك اول خداوند   اولرسنز بره آخر بنم مانند
سنزك کبی تمام ای صاحب تخت   بزم ده مونس ایدی دولت و بخت
مدام اهلی دلیله شوق ایدردك   دخی مه رولریله ذوق ایدردك

بزم ایلوب جهانی دایم الدهر   حضوره وارمشیدی قنده اوبه قهر

بکی برکز شها دنیاده دل شاد   غم اندی شاد مونزی چرخ بی داد

ایرشدی ناکهانی غافلین موت   کوزم اجدر میوبن ایلدی فوت

کذر قلدم چکوب کی محنت و رنج   شها نفع اتمدی املاک کر کنج

انسنه مالکم باد خزاندر   طینتمه عمرکم آب دواندر

اوقیدی چون سلیمان خطی بلدی   ینه اول آدلفده عزم قلدی

کیدر کن کوردی بر خلدی سرای   که عاجز قوردی بنیاد رای

معلا هم مفرح خشتی زردن   مذهب سقفنه وار بجه دردن

سراسر اطلس و زربافت پرده   طوتلمش شاه واری جمله درده

کوروب بونوعه اول قصرک بناسن   وهم اهلینوک اکلیوب فناسن

دلی غمناک اولدی دیدی غمناک   هما ندم اول رسول رب الافلاک

ینه بر شیر ایلر ایکن اول ارایی   تفرج ایلیوب بو رسمه جایی

بر اولی مشهدک سنکنده اول شاه   مذهب کوردی بر خط اولدی آکاه

اوقیدی چونکه اول خطی سلیمان   دیمش که ای بونده کلن اهل فرمان

زمانیدی بو شهرک شاهییدم   ملکلر نجمدی بن ماهییدم

زر و سیمله یاپوب قصر زیبا   دوشردم فرشنه ناسنج دیبا

مدامی عشرت و ذوقیدی کارم   ملک رومه لقالریدی یارم

شهامه دولتم وارایدی کم چرخ   اولامزدی بر بنوک صیدنه رخ

طولیدی حکم منشورم جهانه   طوتیدی خلق عالمی بی بهانه

سراسر شرق و غربک خاص و عامی   دوامم دیلریدی صبح و شامی

سلاطین جهان ای صاحب داد   ادرلر ایدی باشومه قسم یاد

سپاهم طوتمشیدی شرق و غربی   الوردم دیلدوکم شاه ضربی

حسابه کلمزیدی کنج و مالم
قیوردم تولو آخر نه حالم

کوزومی اورتمشیمش خواب غفلت
اجل ناکاه ایدیب ایتدردی رحلت

بیلمزدم که ناکاه ایرشه مرک
کیدم دنیادن ایدیب تختمی ترک

بیلیدم اردکولدم کم جهانه
کوزم آچوب بقیدم بی بهانه

کورلکر شمدی کردم قعر چاهه
اینتمه اعتماد ایلمه جاهه

کوزلک آچ عبرت آل ای شاه دوران
قامو حال پس درسا که برهان

سلیمان چون تمام ایتدی بو نقلی
کورندن در دوکب جمع ایتدی عقلی

دلندن کسدی پس دنیا کمندن
دخی مال و منالک مهری بندن

اثر ایدب بو سوز شاهی جهانه
تأسف ایدوبن اولدی روانه

کیدرکن بر بیعین کوردیکه غایت
اوکنمش اونه بکزر یوقه نهایت

وزیری آصفه پس دیدی اول شاه
نه اون درد بو اون ایت بنی آگاه

بو قومه البته آچین بو اونی زاد
نیه ایدیندیلکر بیزه قل یاد

دیدی آصف که ای داود یا سلیمان
کوردیکن اون دکل کم اوله درمان

جواهردر غدا اولسون دیو لیک
دوکوب اون ایلمشلر حال اولانیک

ولی زاد اولمیوب نفسک علاجن
بولیمایوب هلاک اولمشلر اچن

بو ملت خون حقک شکرنی ترک
ایدب ایرمش بولاره تحطله مرک

صقیین کفران نعمت اوله کم حق
هلاک ایلمیه لکن محقق

کیدب اندن اولطف الهی
ایرشدی بر یره کم ذر کیامی

کلی یاقوت خرم کلستانی
جواهردن مزین بوستانی

ذهبدن بیک درختیله مزین
وهم بیک داخ سیمینی معین

ایکی بیک سیمله زردن درختی
طوقوب زین قلمش نیک بختی

جواهردن نجه بیک داخ اشجار
دزیلوب لعلیدی هم انده انجار

آرایبندن آقر بر اولی نهر   کیم اندن بهره مند اولوردی او شهر

قصورن کوشکن اوداین ایدب استاد   اوتهی بخش ایدب اتشدی بنیاد

دبیدک شاه کوردی دار خلده   قیامت اولمدن ملک الدی جلده

ایته اول بوستان ایچره سلیمان   ایریشوب بر سرایه قالدی حیران

شو دکلو زرکریه اتشدی نقاش   که اولوردی خرده بینان عین خفاش

فراست ایده مزدی صاحب ادراک   ایدردی لیک عقل جبینن چاک

دوشنمش اول سرایک فرشی کی خوب   حریر اطلس وناسنجیله مرغوب

جهار پایه سیم در تخت انده بر بوت   طوروردی اول سرای ایچنده مسکوت

سلیمان زنن ایتدی کوردی طوردی   وزیر آصفه دوندی بیوردی

بنه کشف ایت بو شخصوک نیته حالی   دری میدر ندر بونک نوالی

دیدی آصف که وار اول ای شهنشاه   پناهک اوله یاوز دلدن الله

دیری صنمه که یوق جسمنک جانی   اگرچه زننده صانر کورن آنی

سلیمان اول صنم بوینده زردن   آصیلو لوح کوردی هر عبردن

دلدی لوحی الهه غه سلیمان   صنم چون آسیا دوندی فراوان

سر اخنددن صحوب بور بینوک آتش   بغایت عفریت اولب اولدی سرکش

چغیروب دیدیکم ای عسکری جان   کلوک کیم شهر کوز الدی سلیمان

سزی داخی ادبنور اوشنه تسخیر   صنم بو نقلی چونکیم ایتدی تقریر

ایرشدی هر طرفدن جنی بی حد   بر انسانه یوزندن جوغدی عدد

غامنطوتدی شهری عسکری جان   آرالارنده قلدیکم سلیمان

همانده نعره اوردی اول شهنشاه   اوقیوب اسم اعظم دیدی که الله

حفیظی جانوک سنسن محقق   صغینورم سکا صقلا ای حق

سلیمان اوقیوب اندکده هیبت   ایرشدی جانینه جنوک مصیبت

طفیلک غایب اولدیلر تمامت سلیمان قلدی پس صاغ و سلامت

اولوبن لوح کردان صنمدن اوقیامادی اصلا اول رقمدن

تمامت دیو پری جن و انسان اوقیامادیلر اول لوحی یکسان

چو عاجز اولب اتدکن فراغت کوزندی بر جوانکم پر بلاغت

عصا المش الینه مرد کامل خدانک اتدوکی امره اوزره عامل

خدا یو بلدی عسکردن دکلدر ولیکن کلشن معنیده کلدر

مسافرنک غبار اولمش سیانی رسوله ایرب اتدی فتح بابی

سلیمان دیدی وارمیله یارک زهی دلتشن ندر بو یره کارک

دیدی اول مرد مقبل قوله همراه خدادر دردیسر درما سوی الله

مراد اتدک بو لوح ایچنده معنی ندر معلوملک اولا جمله یعنی

بغایت قرءتنن چکدوکز عسر قمو جهد اتدوکز اولمادی چون یسیر

بکا الهام حق اولدیکه آنی ایرشدیلدر ندر لوحک بیانی

سکا مقصودک انعام اتدی الله بنی ویردیکه اوقییم لوح ای شاه

جهانده لوح بندن غیری بر شی اوقیامز شها شاهد درر حی

بیان اولدقده نقل اولکان جوده او لوحی صوندی اول کامل وجوده

کل امدی استماع ایت ای خردمند نه یزیلمش لوح ایچنده قید اولنسنک

دیشکه بو نره کلن ابن آدم اکا درمسنک زوالوکی دمادم

درونک شهر اعوانینه داد ایت غروری ترک ایدب موتوکی یاد ایت

کورب بهتر اوزوکی کرمه سینه که آخر کیرسرسن تنک سینه

جهانه بغلمه دلکم فنادر صفاسی زحمت و حظی عنادر

زر و سیمی صقین حرصیله درمه عذابن اکه در قانوکه کیرمه

کدیجک سن قلور غیره یه اول کنج او حظ ایدر چکرسن انی سن رنج

یازلمش داخ هم که ای طالب جاه … غروری ترک ایت اولمادن بر چاه

ندر بو قور سودا فی الحقیقه … قیوب کردکده عریان چون طریقه

ندکلو ایلرسک جهد دقت … کیدرسن صفر یدلرخو حقیقت

بو دنیا بر جفا و بی صفادر … وهم عمر ایتمه بی وفادر

ایورسیل او یا توب اولغل آگاه … اشیدب قصه می ایت دردله آه

زمانیدیکه شاهیدم جهانه … سلاطین بندمیدی بی بهانه

بن ایدم شرق و غربک نیک نامی … کنش کوزکیمه ویرردی سلامی

کلوردی هر کون استقبالچون مهر … فلکدن کوستروب هر صبحدم چهر

فضیلتده کمالم مشتری … خجل ایلردی حسنم هر پری

کلامک درکبی زدکده سلکین … ذکردی هر سوزم بر شاه ملکین

قلم الدقده الومه عطارد … یازردی مصرفین سهویله وارد

سرآغاز ایدین اندکده آهنک … صریردی زهره چنکن قالبن دنک

چکیدم خنجرم مریخ خونریز … ایدردی صد هزاران توبه تیز

اوقم وهمیله زاغیدی عقاب … حرامیدی عدومه کیجلر خواب

صالردم عسکری دشمانه شمشیر … غنم سورو سنه کویا کرر شیر

بولونوردی مدد کنجده عدد … سپاهومه ولیکن یوغدی حد

محاسبولک حساب ایتسه هزاری … بلنمزیدی مالومک شماری

حقیقت مالمک یوزبیکده بیری … حساب اولمازدی دردسم دبیری

هوادن مرکبم اولمازدی فرقت … الوردی بر مسافه آنی چون برق

یدی اقلیمه منشورم تیشدی … ندمکم کخری دوران تیشدی

صوررسک اسم ایدی شاه شداد … قرنداشم شدید ایدی آتم عاد

سوریدم قرنداشمی غایت … وهم اول داخ بنی بی نهایت

فرنداشم شدیه ایرشب مرك جهاندن کندی تختنی ایدن ترك
دیمدمکم بکاده ایرشب موت اولورم بر کون آخر بندخی فوت
شها موتك غمینی یمه میشم بکا داخی اندیشه دیعه میشم
شدیدی الدی بکا قالدی چو تختی بن اولدم یر یوزینوك نیك بختی
چیقوب تخته اوتوب باشومه تاجین آقتدمردی قلیجك خراجین
هر اطرافه حکملر قلدم ارسال بوشهری یاپمغه جمع ایده لر مال
تمامت شرق وغربك مال گنجین دوشردم خلقك اوبن النجین
بولیقن اوستی بر معمار ماهر دیدمکه ایلیوب فنونکی ظاهر
ذهبدن فضه دن خشتیله بر شهر یاپوب ایچندن آقه بر اولی نهر
دیدی السمع والطاعه خداوند یاپم بر شهر کم اولمایه مانند
صنایع خرج ایدوب اول کامل استاد بوشهری سیم وزردن ایتدی بنیاد

ایکی یوز الّی یلده جمله کاری تمام اولدی بوشهرك یادکاری
تمام اولدقده راهین ایتدیلر بزم سپاهیمله بینوب ایلدم عزم
اریشوب قوندی عسکر شهره اقرب کورنجه دیدی تفرج (ایدوب) ای رب
عجب جنت میدر کیم بویله بر شهر کیمسنه کورمدی دور ایدلی دهر
مصفا هم جلاده عین مرآت کوردی انده اشکالین هر ذات
چو خشمدن اینوب قصد ایتدم ای شاه کوردم شهرمی قومادی لیکن الله
ایاغم آستینه بصدغم دم اجل ایریشوب ایتدی قدمی خم
اینوب عزرائیل آنی جانم الدی آیاغوملك بری طشرده قلدی
شها آدیم آدم ادن بلور حق وفات ایتدم اول آرادم محقق
کروب شهر ومه بر دم اولمدم شاد بر ایچم صوین ایچوب ییمدم زاد
چکوب درد وبلا ومحنت ورنج زر وسیم ایله یایدردم دیریب کنج

ولی کیرب ایچینه اغدم عیش / ایچوردی لیک دوران اندری نیش

جهانداری بیلکه پرستمدر / قمو خطینوک آخری ندمدر

بو دعیه کلب اوج کون عاقبت سور / نبی خلق آرسنده ایلدی خور

صقین سن داخی ای شاه توانا / بوکا الدنمیه سندر مرد دانا

تکبری مسکنتدن دور اوله / جهانک جاهنه مغرور اوله

غروری کور آیا ظل الهی / قبولرده قودی بن پادشاهی

اشتدوکیسه نقلم ای جهان شاه / اویانب نوم غفلتدن اول آگاه

بنی کور عبرت آل ای مرد کامل / اولیکور اخروی امره اوزره عامل

اوقیدی چون جوان لوح مکمل / سماع ایدب نبی الله مرسل

مبارک کوزلریندن آقدب یاش / دیدی ای بیوغکن کونی بدن فاش

سنوک ذات قدیمک غیری هر شی / بیکلی فاندر ای باقی حی

١٦ محرم الحرام سنه ١٢٦٢ ...

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı Hacı Mahmud ef.
3502